

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av landsbygdsnäringslagen**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att landsbygdsnäringslagen skall ändras så att de stadganden som ingår i lagen om företagssanering och lagen om skuldsanering för privatpersoner och som inverkar på verkställigheten av landsbygdsnäringslagen beaktas i den.

Propositionen innehåller också ett förslag till ändring av landsbygdsnäringslagen så att till lagen fogas stadganden om frivillig skuldsanering, varmed staten kan ändra återkravet av sina egna fordringar på villkor att också de andra borgenärerna samtycker till motsvarande arrangemang beträffande sina fordringar. Detta förfarande skulle sätt ur samhällets synvinkel vara organisatoriskt enklare och en bättre

ekonomisk lösning än de skuldarrangemang som förutsätter domstolsbehandling.

Det föreslås ytterligare att lagen skall ändras så att begränsningen av familjejordbrukets storlek slopas. Propositionen innehåller dessutom förslag till ändringar av kompetensfördelningen vid verkställigheten av landsbygdsnäringslagen med anledning av att jordbruksstyrelsen upphört samt vissa andra förändringar som när lagen verkställts har konstaterats vara behövliga.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Landsbygdsnäringslagen (1295/90) trädde i kraft den 1 januari 1991 och samtidigt upphävdes genom den lagen om gårdsbruksenheter (188/77). Stöd för gårdsbruket och för småföretagarverksamheten samt boendet på landsbygden har ingått i lagens tillämpningsområde.

Fastän problem kunde förutses redan när landsbygdsnäringslagen bereddes var Finlands ekonomiska situation då avsevärt stabilare än den för tillfället är. Inom gårdsbruket förmådde man inte förutse de nu aktuella ekonomiska svårigheterna tillräckligt väl. Den internationella utvecklingen har för sin del bidragit till att strukturen inom gårdsbruket snabbt håller på att förändras.

Under de senaste åren har den ekonomiska recessionen i hemlandet samt den press som riktats mot jordbruket utifrån försvagat jord-

brukets verksamhetsbetingelser avsevärt. Dessutom håller skötseln av gårdsbruksenheter främmande kapital på att bli ett betydande problem, vilket har försvårat lantbruksföretagarnas utkomstmöjligheter.

Enligt de utredningar som har gjorts äventyrar inte hela gårdsbrukets skuldkapital i relation till den sammanlagda förmögenheten näringens kontinuitet. Den ojämna fördelningen av skuldbeloppet utgör dock ett betydande problem på många lägenheter. Enligt kreditinrättningarnas bedömning har ca 10 procent av kunderna inom jord- och skogsbrukssektorn banklån på mer än 500 000 mk. Denna grupp innehar ca 40 procent av gårdsbrukets hela kreditstock.

I de ovan nämnda fallen har det oftast varit så, att när lånet har upptagits så har lägenheten haft sådana intäkter att lånen skulle ha kunnat skötas med dem. Trots skäligen goda skördeår

har lantbruksinkomsterna emellertid minskat avsevärt under de två senaste åren. Riktpriser-na har inte uppnåtts inom vissa produktionsin-riktningar.

Dessutom har jordbruket pålagts kostnader som lantbruksföretagarna inte har kunnat för-utse när de har upptagit lån. Sådana är bl.a. tvångstrådan, höjningen av gödselaccisen, höj-ningen av exportkostnadsavgifterna och räntan på jordbrukslån med billig ränta samt andra motsvarande åtgärder som syftar till att minska den offentliga hushållningens utgifter.

Lägenheternas möjligheter att öka sina in-komsterna har begränsats av kvot- och tillstånds-system. Också den höga räntenivån har i många fall utgjort ett hinder för investeringar som behövs för att öka produktionen. På många lägenheter är det på grund av virkes-handels problem likaså omöjligt att utnyttja skogstillgångarna som en kapitalkälla i dagens läge.

Följden har varit, att till och med sådana lägenheter som har goda produktionsbetingel-ser för fortgående lönsam verksamhet har råkat eller är på väg att råka i betalningssvårigheter. Till en del underlättades situationen genom riktade konsolideringslån, för vilka riksdagen i tilläggsbudgeten för 1992 beviljade ett anslag om sammanlagt 185 milj. mk i räntestöd. Bemyndigandet att bevilja lån till ett belopp av sammanlagt 950 milj. mk användes då på ca 2 000 lägenheter där betalningsstörningar redan hade förekommit senast 1992.

Lägenheter som tack vare t.ex. uppskov med amorteringarna och räntebetalningarna som de erhållit när lånen beviljades klarar av att sköta det främmande kapitalet ännu en tid, fastän de framtida problemen tydligt kan skönjas, blev inte delaktiga av detta system. Å andra sidan kan också de lägenheter som beviljades konso-lideringslån råka i svårigheter, om jordbruks-konjunkturen till väsentliga delar visar sig bli annorlunda än vad som förväntades när lånet beviljades.

Efter att landsbygdsnäringslagen stiftats har det också i den övriga lagstiftningen inträffat förändringar vilkas verkningar återspeglas inom gårdsbruket. Till de viktigaste hör lagen om företagssanering och lagen om skuldsane-ring för privatpersoner, vilka inverkar direkt också på beviljandet av krediter med billig ränta till gårdsbruket.

Dessutom återspeglas den organisationsre-form som inletts inom jord- och skogsbruks-

ministeriets förvaltningsområde också på verk-ställigheten av landsbygdsnäringslagen.

2. Nuläget

2.1. Lagstiftning och praxis

Landsbygdsnäringslagen

Med stöd av landsbygdsnäringslagen (1295/90) kan gårdsbruksheter som har be-talningssvårigheter inte stödjas i någon nämn-värd grad. När lagen stiftades hade man ännu inte kännedom om gårdsbrukets växande pro-blem.

Skötselutgifterna för redan beviljade lån kan enligt nuvarande stadganden underlättas i nå-gon mån genom att man för att minska svårigheter som inte beror på låntagaren bevil-jar uppskov med amorteringarna på ränte-stödslån och statliga lån samt beviljar räntefri-het för statliga lån enligt 29 § 2 mom. lands-bygdsnäringslagen och landsbygdsnäringsför-ordningen (248/91). Motsvarande stadganden har ingått i nästan alla lagar om finansiering av jordbruket.

De ovan nämnda stadgandena har dock i allmänhet avfattats så att betalningslättningen uttryckligen är avsedd för tillfälliga betalnings-svårigheter och de vanligen också har tilläm-pats på det sättet. Betalningslättnader har beviljats i sjukdomsfall, vid epidemiartade dödsfall bland husdjur, på grund av eldsvåda och liknande. På den senaste tiden har också inkomstbortfall som är en följd av statens åtgärder godkänts som grund för beviljande av uppskov med betalningarna.

Enligt 27 och 59 b §§ kan också ett statligt lån omfattas av ackord om jord- och skogs-bruksministeriet (tidigare jordbruksstyrelsen) ger sitt samtycke till detta. Enligt 32 § lands-bygdsnäringsförordningen krävs statsrådets samtycke till ackord eller något därmed jäm-förbart arrangemang ifall den fordran på vilken avkall ges eller den förlust som åtgärden medför beräknas vara större än 1 000 000 mk. Av texten i förordningen får man uppfattning-en att staten alltid kan ge avkall på sin fordran. I 27 och 59 b §§ landsbygdsnäringslagen nämns ackord dock endast i samband med statligt lån. Statens prisfordringar omfattas inte av ackord.

Närmare stadganden om förutsättningarna

för eller förfarandet vid godkännande av akord har dock inte utfärdats.

Tidigare jordbrukslagstiftning

Det har varit och är fortfarande möjligt att bevilja olika betalningslättnader för jordbrukskrediter som har beviljats med stöd av tidigare lagstiftning. Motsvarande uppskov med amorteringar och räntor som enligt landsbygdsnäringslagen kan beviljas enligt gårdsbrukslagen. Enligt gårdsbrukslagen kan dessutom unga jordbrukare som beviljats lån få ett års betalningsuppskov på basis av barn som fötts till familjen. Det var möjligt att förlänga återbetalningstiden för bostadslån som hade beviljats av statens medel enligt gårdsbrukslagen före 1985. På lån som beviljats därefter var det möjligt att sänka räntan.

För de tidigare konsolideringslånen och för övriga lån vars beviljande och skötsel bygger på gårdsbrukslagen kan beviljas betalningsuppskov för amorteringar och räntor på grund av ekonomiska svårigheter. Samma förfarande har gällt lån som beviljats enligt jorddispositions-lagen, vilka fortfarande förekommer i någon mån.

Lagen om avgiftsbefrielse

Enligt lagen om avgiftsbefrielse (529/80) kan statskontoret helt eller delvis efterskänka en avgift eller ersättning som tillkommer statsverket. Detta förutsätter att befriandet inte kränker statens fördel eller att det skulle vara uppenbart oskäligt att driva in avgiften eller ersättningen. På samma grund kan statskontoret bevilja lättnader vid betalning av avgifter eller ersättningar.

Lagen om avgiftsbefrielse gäller statens prisfordringar, dvs. direkta skuldförbindelser mellan staten och en jordbrukare. Avgiftsbefrielser har emellertid inte sökts och beviljats i någon större utsträckning.

Statliga lån har däremot inte kunnat efterskänkas. Statskontoret och högsta förvaltningsdomstolen har båda intagit en negativ ståndpunkt, även om det gjorts på olika grunder.

Skuldsaneringslagarna

Lagen om företagssanering (47/93) och lagen

om skuldsanering för privatpersoner (57/93) trädde i kraft den 8 februari 1993. Den förstnämnda lagen gäller näringsidkare som enligt 2 § 1 mom. bl.a. kan idka gårdsbruk eller fiske. Lagen om skuldsanering för privatpersoner gäller skulder, som en privatperson erhållit huvudsakligen för annat ändamål än för näringsverksamhet. Den senarenämnda lagen kan likväl omfatta en privatperson, som upphört med näringsverksamheten för samtliga skulders del och en privatperson som fortsätter med näringsverksamheten ifall de skulder som hänförs till verksamheten ifråga är ringa. En person som erhållit lågräntelån för jordbruket kan beroenden på omständigheterna bli delaktig av dessa arrangemang även för statslån och fordringar.

Båda lagarna är primärlagar. I det fall att det i någon annan lag ingår stadganden som står i strid med skuldsaneringslagarna tillämpas stadgandena i 1 § 2 mom. lagen om företagssanering och 1 § 3 mom. lagen om skuldsanering för privatpersoner.

De ovan nämnda lagarna gäller dock enbart skuldförhållanden mellan en omedelbar kreditgivare och en låntagare. Stadgandena omfattar inte parter som står ytterom detta skuldförhållande.

Särskilt beträffande de statliga lånen medför detta för närvarande problem. För statliga lån beviljas medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond i form av lån till kreditinrättningarna, vilka i sin tur beviljar privata låntagare lån av dessa medel. Det är alltså fråga om två skuldförhållanden med separata skuldebrev, ett skuldebrev mellan staten och kreditinrättningen och ett skuldebrev mellan kreditinrättningen och jordbrukaren. Lagen om företagssanering och lagen om skuldsanering för privatpersoner gäller enbart det sistnämnda.

Stadgandena om kreditvillkor i landsbygdsnäringslagen är synnerligen detaljerade. I lagen ingår stadganden om låneräntorna, den maximala återbetalningstiden och amorteringarna. En del kreditvillkor ingår dessutom i förordningen.

Med stöd av lagen om företagssanering och lagen om skuldsanering för privatpersoner kan en domstol fastställa ett betalningsprogram som avviker från stadgandena i landsbygdsnäringslagen och tidigare lagstiftning.

Inte heller realiserar statens ansvar för statliga lån nödvändigtvis enligt gällande stadganden. Enligt 27 § 5 mom. (1559/91) landsbygds-

näringslagen måste den egendom som utgör säkerhet för lånet först realiseras för att det skall gå att klarlägga hur stor kreditinrättningens verkliga förlust är. Därefter betalar staten tillbaka till kreditinrättningen det belopp som kreditinrättningen har betalt till staten men som inte täcks av säkerheten.

Om den egendom som utgör säkerhet dock är nödvändig för att företagsverksamheten skall kunna fortgå eller för att gäldenärens bostad skall tryggas kan domstolen i enlighet med lagen om företagssanering bestämma att den egendom som ställts som säkerhet inte får realiseras ens till den del den utgör säkerhet för lånen.

I ovan nämnda situation kan kreditinrättningen inte få gottgörelse från staten, eftersom ett villkor för att gottgörelse skall betalas ut är just att säkerheten realiserats.

Däremot gäller de ovan nämnda lagarna de prisfordringar som uppstått i och med att staten har sålt tillskottsområden till lägenheter-na.

Enligt 97 § lagen om företagssanering samt 77 § lagen om skuldsanering för privatpersoner har de uppborgsmyndigheter, som handhar offentligträttsliga fordringar rätt att samtycka till sådan frivillig reglering, som motsvarar det lagstadgade förfarandet. För statens prisfordringar är det enligt nuvarande stadganden jord- och skogsbruksministeriets informationstjänst-central som handhar dessa uppgifter.

Statens ansvar för gårdsbrukets lån

Landsbygdsnäringslagen ändrades från och med ingången av 1992 så att staten numera svarar för lån som beviljats av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond.

Enligt lagens 27 § svarar staten upp till 100 procent för en kreditinrättnings slutliga förluster av statliga lån, som beviljats enligt landsbygdsnäringslagen 1992 och därefter, om förlusterna beror på gäldenärens insolvens, till den del de medel som fås av säkerheterna för lånet inte täcker de obetalda amorteringarna och räntorna på det statliga lånet. Gottgörelsen utbetalas när den slutliga förlusten har klarlagts efter att gäldenärens och en eventuell borgensmans insolvens har konstaterats och den egendom som utgjort säkerhet har sålts.

Enligt lagens 59 b § (1559/91) svarar staten från och med den 1 januari 1993 upp till 80

procent för förluster av gårdsbrukslån, som före 1992 har beviljats av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond. En förutsättning är att lånet inte hade kunnat sägas upp före 1993.

När lagen stiftades uppskattades det att statens förluster som en följd av ovan nämnda ansvarsförbindelser skulle uppgå till ca 500 000 mk om året.

Tills vidare känner man inte till hur stora statens utgifter i verkligheten blir. Ansvarsförbindelsen har ännu inte realiserats just på grund av kravet att säkerheten skall realiseras. Nya lån som staten ansvarar för till 100 procent har först nyligen beviljats och lyfts och det 80-procentiga ansvaret för gamla lån har varit i kraft endast några månader. Eftersom det nästan utan undantag har varit nödvändigt att skaffa en inteckningssäkerhet för statliga lån realiseras ansvaret först efter att lägenheten har sålts på exekutiv auktion.

Inlösning vid exekutiv auktion

Enligt lagen om inlösen till staten av fastigheter, som skola säljas på exekutiv auktion (23/38) kan staten inlösa en fastighet som är belägen utanför ett planeområde och som har sålts på exekutiv auktion. Fastigheten kan säljas tillbaka till den förre ägaren eller till dennes make eller till den förre ägarens barn. Lägenheten säljs i sin helhet eller därifrån säljs tillbaka en bostadstomt.

Målet är att trygga en bostad för familjen. Fastigheten säljs därför i allmänhet till maken och barnen. Likaså löser staten in lägenheter som belastas av en avsevärd statsfordran, om det inte går att säkerställa denna fordran på annat sätt.

Under de närmaste åren kommer statens markförvärvsverksamhet till stor del att inriktas på inlösen vid exekutiva auktioner.

Företagets storlek

För att erhålla stöd enligt landsbygdsnäringslagen måste företaget bl.a. anses ha förutsättningar att bedriva fortgående lönsam verksamhet. I 13 § landsbygdsnäringslagen stadgas om storleken på de företag som kan stödas enligt lagen. Den maximala storleken för en gårdsbruksenhet motsvarar i regel ett familj jordbruk. Enligt gällande stadganden kan stöd

beviljas endast för gårdsbruksenheter som huvudsakligen kan skötas av odlaren jämte familjemedlemmar.

För det egentliga jordbruket betyder detta i praktiken att gårdens sysslor skall kunna skötas med ett personantal som motsvarar högst tre årsarbetsplatser.

Kravet på företagets maximala storlek gäller dock inte specialjordbruk. Till exempel handelsträdgårdar har därför oberoende av storleken ingått i landsbygdsnäringslagens tillämpningsområde.

Kravet på företagets minimistorlek är att företaget skall anses ha förutsättningar att bedriva fortgående lönsam verksamhet. Detta krav gäller all verksamhet som stöds enligt landsbygdsnäringslagen.

För en gårdsbruksenhet på vilken enbart skogsbruk bedrivs kan stöd beviljas endast om den uthålliga avverkningsmängden är minst 150 kubikmeter per år. I Lapplands län och på vissa andra områden inom den första zonen, vilka anges närmare genom förordning, kan en gårdsbruksenhet på vilken bedrivs endast skogsbruk beviljas stöd, om den uthålliga avverkningsmängden är minst 100 kubikmeter om året.

Närmare stadganden om kraven på storlek för de företag som stöds ingår i 5 § landsbygdsnäringsförordningen. Enligt den får åtgärder som avses i landsbygdsnäringslagen inte inrikta sig t.ex. på en gårdsbruksenhet med skogsmark vars uthålliga avverkningsmängd överstiger 1 200 kubikmeter om året.

Landsbygdsnäringslagen inverkar också på beviljandet av generationsväxlingspensioner. Enligt 11 § 1 mom. 1 punkten lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/90) är ett av villkoren för erhållande av pension att den gårdsbruksenhet som skall överlåtas inte understiger minimistorleken för gårdsbruksenheter, vilken anses vara två hektar åker, och inte heller överstiger den maximala storlek för gårdsbruksenheter som stadgas i 13 § landsbygdsnäringslagen. Storleken på den lägenhet som skall överlåtas får följaktligen inte överstiga gränserna för familj jordbruk enligt landsbygdsnäringslagen.

Befogenheter

Till utgången av 1992 bestod jordbruksförvaltningen av fyra nivåer. Lokal förvaltnings-

myndighet var de kommunala lantbruksmyndigheterna, i de flesta fall lantbrukssekreterare. Regional förvaltningsmyndighet var landsbygdsdistrikten och centralförvaltningen sköttes av både jordbruksstyrelsen och jord- och skogsbruksministeriet.

När jordbruksstyrelsen upphörde den 1 januari 1993 överfördes de uppgifter som enligt landsbygdsnäringslagen hade ankommit på jordbruksstyrelsen till jord- och skogsbruksministeriet enligt 5 § lagen om landsbygdsnäringsförvaltningen (1199/92).

Jord- och skogsbruksministeriet avgör sålunda numera i första instans också sådana ärenden som gäller privatpersoner eller företag och som det inte är motiverat att behandla centralt.

När landsbygdsnäringslagen stiftades gavs å andra sidan jordbruksstyrelsen fullmakt att meddela närmare föreskrifter i många frågor. En stor del av normgivningsbemyndigandet har överförts till jord- och skogsbruksministeriet.

2.2. Bedömning av nuläget

Statens ekonomiska situation och gårdsbrukssidkarnas möjligheter att bedriva företagsverksamhet samt att sköta de krediter som staten och kreditinrättningarna redan har beviljat dem påverkar verksamheten enligt landsbygdsnäringslagen.

Behovet att inskränka statens utgifter avsevärt minskar möjligheterna att bevilja krediter särskilt för nya investeringar men också för att utjämna konjunkturväxlingar. Trots att de medel som beviljas för dessa investeringar under de senaste åren har kommit från kreditinrättningarna och staten endast har betalat räntestöd, är det möjligt att också beviljandet av dessa krediter minskar kraftigt om de medel som anvisas för räntestöd till gårdsbrukskrediter nästan i sin helhet måste användas för räntestöd för sådana krediter som har beviljats tidigare år.

Statliga lån till gårdsbruket har beviljats ur gårdsbrukets utvecklingsfond. Under de senaste åren har de medel som varit tillgängliga för långivning i huvudsak styrts till generationsväxlingar på gårdsbruksenheter. Statens sjunkande inkomster och ökande utgifter har emellertid inverkat också på möjligheterna att disponera utvecklingsfondens medel. Trots att

utgifter för produktionsbalansering inte nämns i vare sig lagen om gårdsbrukets utvecklingsfond eller någon annan lag när det gäller användningen av fondens medel har medel dock överförts till detta ändamål och avsikten är att medel skall överföras också framdeles. Medel har också överförts direkt till statskassan.

De medel som står till buds för långivning har därmed minskat avsevärt. Allra viktigast är nu att de lägenheter som är i gott produktionskick och i övrigt är konkurrenskraftiga men som på grund av kapitalkostnaderna är i en svår situation kan räddas över recessionen.

Enligt landsbygdsnäringslagen kan man inte bevilja lån för driftskapital som kan användas för skötseln av betalningssvårigheter som har förorsakats av recessionen och det är inte heller ändamålsenligt att skapa ett nytt system med konsolideringslån. Statsrådets beslut om riktad konsolidering av gårdsbrukskrediter (404/92), enligt vilket banklån med normal ränta konsoliderades sommaren 1992, var otympligt närmast på grund av besvärösförfarandet och gav inte tillräckliga lättnader, vilket nu behövs. Förvaltningskostnaderna i form av arbetsinsatsen för att verkställa systemet har varit mycket höga.

I den situation som nu råder är det viktigare att i stället för att bevilja nya lån för att betala bort befintliga lån, omorganisera de befintliga lånen så att låntagaren förmår klara av dem. Stadgandena om reglering av redan befintliga krediter är likväl inte tillfredsställande till alla delar.

Av större ekonomisk betydelse har främst varit uppskoven med amorteringar och räntor enligt gårdsbrukslagen. År 1992 beviljades sammanlagt ca 7 000 ansökta uppskov. Betalningar till ett belopp av uppskattningsvis 40 000 000 mk senarelades på basis av uppskoven. Det har således varit fråga om senareläggning av gårdsbrukets utvecklingsfonds inkomster och inte slutliga förluster. Å andra sidan har detta förfarande i många fall endast framskjutit problemen.

Så länge ett vedertaget domstolsförfarande inte har erhållits är det en öppen fråga hur de egentliga skuldsaneringslagarna fungerar vid sanering av gårdsbruket.

Ifall skuldsaneringslagarna kommer att tillämpas i stor utsträckning på gårdsbrukens krediter har staten mycket små möjligheter att påverka hurdana lägenheter som saneras och

på vilket sätt detta sker. Möjligheterna att bedöma förlusterna av inkomster och lånekapital är små.

Alla ärenden som hänför sig till den frivilliga reglering, som möjliggörs av skuldsaneringslagarna skulle avgöras av jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral. Regleringen gäller inte statslån. Även om stadganden beträffande befogenheterna gällande lån och överförande av dessa befogenheter till landsbygdsnäringsdistrikten skulle upptas i lagen, skulle det i alla fall behövas stadganden beträffande förutsättningarna för frivillig reglering från statens sida samt stadganden om förfarandet.

3. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Genomförande av skuldsanering

I propositionen föreslås för det första att landsbygdsnäringslagen skall ändras så att i den beaktas de stadganden som ingår i lagen om företagssanering och lagen om skuldsanering för privatpersoner.

Det är emellertid osäkert om skuldsaneringslagarna är tillämpliga på jordbruksföretag i tillräckligt stor utsträckning. Förfarandet är dessutom tidskrävande och ur samhällets synvinkel dyrt. För både borgenären och gäldenären är förfarandet med därtill hörande domstolsbehandling givetvis det enda möjliga med tanke på rättsskyddet. Ur samhällets synvinkel skulle det däremot vara mycket bättre med en förlikningslösning. Frivillig skuldsanering är ändå till alla delar billigare, snabbare och mera flexibel för både borgenären och gäldenären.

När det endast är fråga om lån med normala villkor som kreditinrättningarna har beviljat eller om kontofordringar och parterna är eniga om regleringen finns det naturligtvis inga hinder för frivilliga arrangemang. Däremot uppstår det problem när staten är inblandad antingen direkt eller indirekt.

Lagstiftningen saknar för tillfället medel enligt vilka lantbruksmyndigheter å ena sidan skulle kunna reglera sina fordringar flexibelt men å andra sidan skulle kunna förplikta låntagaren och de andra borgenärerna att verka så att låntagarens ekonomiska situation inte blir ohållbar på nytt.

Eftersom avsikten med frivillig skuldsanering

är att säkerställa framför allt låntagarens utkomst av företagsverksamheten eller bevarande av bostaden, strävar man efter att åstadkomma ett sådant långsiktigt arrangemang som beaktar behovet av lättnader i låntagarens ekonomi och samtidigt tryggar långivarens fordran så väl som möjligt.

Den frivilliga skuldsaneringen kommer enligt förslaget att gälla både statliga lån och räntestödslån. Det är naturligtvis kreditinrättningen som avgör om den godkänner ens partiell ackord. Däremot kan en förlängning av lånetiden påverka statens räntestödsutgifter, varvid statens medverkan vid skuldsaneringen krävs. I övrigt föreslås att villkoren skall vara desamma som vid skuldsanering i fråga om statliga lån.

För att skuldsaneringen skall lyckas är det viktigt att också krediter med normal ränta anpassas till låntagarens betalningsförmåga. Det är inte meningen att staten i regel ensam skall stå för förlusterna. Därför är det viktigt att åtminstone alla huvudsakliga kreditgivare är med i skuldsaneringen.

Väsentligt är att gäldenären inte har skuldsatt sig lättsinnigt. Fastän skulderna med den kännedom man i dag har förefaller vara alldeles för stora i förhållande till de inkomster som erhålls från lägenheten eller från utomstående inkomstkällor bör man i första hand fästa uppmärksamhet vid om låntagaren när krediterna upptogs hade grundad anledning att tro sig om att klara av skuldbördan. Särskild uppmärksamhet bör då fästas vid statsmaktens åtgärder när lånen beviljades.

Förlängning av lånetiden, dvs. en sänkning av de årliga betalningarna, är den primära åtgärden för att åstadkomma betalningslättnader, alldeles som vid de betalningslättnader som beviljas dem som råkat i tillfälliga betalningssvårigheter. I vissa fall kan man överväga att sänka räntan bestående eller för ett visst antal år. Befrielse från att betala enbart räntorna för minst ett och högst fem år åt gången kan också komma i fråga.

På motsvarande sätt som vid beviljande av övrigt stöd enligt landsbygdsnäringslagen föreslås att ett villkor för frivillig skuldsanering skall vara att gårdsbruksenheten har förutsättningar att bedriva fortgående lönsam verksamhet. I synnerhet bör man fästa uppmärksamhet vid lägenhetens möjligheter att klara sig i en allt hårdare internationell konkurrens. Det är även viktigt att förbereda sig på att statens stödpolitik förändras. Frivillig skuldsanering

kan likväl även genomföras på gårdar som saknar förutsättningar för bedrivande av lönsam verksamhet för tryggande av låntagarens bostad. Ett annat villkor är att ett minst femårigt ekonomiskt saneringsprogram som måste följas görs upp för lägenheten.

Förstoring av företaget

En liten företagsstorlek med därav följande underutnyttjande av produktionsfaktorerna är ett problem för gårdsbruket. Därför har man vid tillämpningen av landsbygdsnäringslagen också fäst uppmärksamhet vid att företagets storlek skall växa och vid att man på det sättet kan uppnå ett rationellt utnyttjande av produktionsfaktorerna och en ökad produktivitet.

En utgångspunkt vid stiftandet av landsbygdsnäringslagen har varit att stöda företagsverksamhet som baserar sig på familj jordbruk. Därför har stödet för gårdsbruksenheter begränsats till att i huvudsak omfatta familj jordbruk.

Som en följd av att landsbygdsnäringsarna har blivit mångsidigare och teknologin inom gårdsbruket har utvecklats har det dock blivit svårare att i praktiken fastställa den övre gränsen för familj jordbruk. När dessutom företagets lönsamhet har blivit den faktor som i allt högre grad bestämmer företagsstorleken är det bäst att frångå det relativt schematiska kravet på företagets maximala storlek i landsbygdsnäringslagen.

Denna förändring främjar möjligheterna att fortsätta utveckla en lönsam och konkurrenskraftig företagsverksamhet. Det är dock meningen att stöd enligt landsbygdsnäringslagen också i fortsättningen i första hand skall inriktas på familj jordbruken. I framtiden skall uppnåendet av detta mål tryggas i tillräckligt hög grad genom de stadganden om boende på den ort där företaget är beläget och om inkomstgränser som ingår i lagen samt genom de möjligheter att styra medelsanvändningen som jord- och skogsbruksministeriet har.

Med stöd av vad som anförts ovan föreslås att landsbygdsnäringslagen skall ändras så att kraven på maximal storlek för företaget slopas.

Eftersom det minimikrav beträffande den uthålliga avverkningsmängden för skogen som nämns i 13 § 3 mom. landsbygdsnäringslagen bl.a. som en följd av sänkta rotpriser på virke inte längre är tillräckligt för att garantera en

lönsam företagsverksamhet på gårdsbruksenheter som idkar enbart skogsbruk föreslås att stadgandet om avverkningsmängd skall slopas.

Befogenheter

Förvaltningen har som mål att ärendena skall avgöras så nära medborgarna som det ur ekonomisk synvinkel och av rättviseskäl är möjligt.

Efter förvaltningsreformen är kompetensstadgandena i landsbygdsnäringslagen och landsbygdsnäringsförordningen inte längre till alla delar adekvata. Enligt nuvarande stadganden avgör jord- och skogsbruksministeriet sådana frågor som snarare hör till landsbygdsnäringsdistrikten.

Trots att den kommunala landsbygdsnäringsmyndigheten är den myndighet som är närmast jordbrukaren föreslås det inte att ärendena i fråga skall överföras till kommunal nivå. I de reformer som ingår i propositionen finns ett stort antal frågor som kräver inte bara kännedom om gårdsbruk utan också kännedom om företagsverksamhet och juridik. Med stöd av det som anförts ovan har man i propositionen utgått från att landsbygdsnäringsdistrikten har en tillräckligt mångsidig sakkunskap för att kunna avgöra ärendena.

Kompetensfördelningen mellan jord- och skogsbruksministeriet och jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral kräver också precisering.

Det föreslås därför att landsbygdsnäringslagen skall ändras så att en del av kompetensen överförs till landsbygdsnäringsdistrikten. Även i övrigt föreslås att kompetensfördelningen skall preciseras såväl i lagen som i den förordning som utfärdas senare.

För närvarande ingår stadganden om kompetens såväl i lagen som i förordningen. Med beaktande av att i synnerhet den organisation som skall verkställa det föreslagna saneringsförfarandet ännu söker sin rätta verksamhetsnivå är det ändamålsenligast att stadgandena om kompetens är lätta att ändra. I propositionen föreslås därför att de kompetensstadganden som omfattas av förslagen i propositionen skall överföras från lagen till förordningen.

Ett annat allmänt mål för förvaltningen är att minska normstyrningen och i stället gå över till andra styrmetoder. Man strävar efter att styra verkställigheten av lagar och förordningar

med hjälp av utbildning, styrning av anslagen, resultatstyrning och motsvarande metoder.

I propositionen har man också strävat efter att i någon mån utvidga prövningsrätten för den förvaltning som tillämpar landsbygdsnäringslagen. Delvis försöker propositionen luckra upp normstyrningen, dvs. minska antalet normer på lägre nivå, så att de nödvändiga stadgandena ingår direkt i lagen eller förordningen.

4. Ärendets beredning

Lagförslaget har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet och det baserar sig delvis på den uppföljningsrapport som den av statsministern den 28 september 1991 tillsatta skuldarbetsgruppen avgett den 26 oktober 1992.

Med anledning av propositionen har olika landsbygdsnäringsdistrikt, kreditinrättningsgrupper samt rådgivnings- och producentorganisationer hörts.

5. Propositionens verkningar

5.1. Propositionens ekonomiska verkningar

Skuldsaneringslagarnas verkningar

Det är svårt att bedöma på förhand vilka ekonomiska verkningar lagen om företagssanering och lagen om skuldsanering för privatpersoner kommer att ha. Frågan är för det första om de ovan nämnda lagarnas tillämpningsområde och tillämpningssätt utformas så att lagarna på ett naturligt sätt också lämpar sig för gårdsbruksidkare.

Lagen om skuldsanering för privatpersoner torde huvudsakligen komma att tillämpas på personer som äger en mindre gård eller som är delägare i ett dödsbo som äger en dylik gård. På dylika gårdar har i regel ingåtts olika avtal som begränsar eller avbryter produktionen eller andra arrangemang vidtagits. På dessa lägenheter har produktionsverksamheten praktiskt taget redan upphört eller så upphör den senast i samband med skuldsaneringen. Det är ofta fråga om att ett femårigt produktionsändringsavtal håller på att gå till ände, varvid inkomsterna faller bort men jordbrukets skulder finns

kvar. Även om skuldbeloppen inte är särskilt stora är det omöjligt att sköta dem utan inkomster.

Dylika lägenheter på vilka produktionsverksamheten redan har upphört och som kunde omfattas av skuldsanering för privatpersoner finns det uppskattningsvis 2 000 av.

Det finns betydligt flera, uppskattningsvis ca 5 000 lägenheter som fortfarande producerar men som under de närmaste åren kommer att sakna verksamhetsförutsättningar på grund av en föråldrad produktionsstruktur, en alltför liten företagsstorlek eller en alltför hög skuldbörda. Det är möjligt att också sådana lägenheter förr eller senare ansöker om skuldsanering enligt lagen om företagssanering. Mera sannolikt är det ändå att man upphör med produktionen, söker sig till något annat yrke eller börjar lyfta arbetslöshetsersättning och ansöker om skuldsanering för privatpersoner.

Sanering enligt lagen om företagssanering kan bli aktuell på ca 2 000 lägenheter, förutsatt att saneringskostnaderna hålls på en skälighetsnivå. Dessa lägenheter är ofta större spannmåls- eller svingårdar, deras byggnadsbestånd och maskinpark är av hög standard, men det sammanlagda skuldbeloppet är 1 000 000—1 500 000 mk.

Kapitalet för statens lån och köpeskillingsfordringar beräknas under de närmaste åren avsevärt minska. Riskerna för ekonomiska förluster för statslånen del ökade märkbart i och med att det ekonomiska ansvaret huvudsakligen överfördes från kreditanstalterna till staten i samband med ändringarna av ansvarsfördelningen för sagda lån. Om lägenheterna försäljs på exekutiv auktion blir dessa förluster störst. Även då odlarna utnyttjar de möjligheter som skuldsaneringslagarna erbjuder, uppgår de årliga inkomstminskningarna under innevarande år till ca. 25 000 000 mk och under de närmaste åren till ca. 100 000 000 mk.

Med undantag för den anpassning av borgensbeslut som ingår i propositionen inverkar skuldsaneringslagarna på gårdsbrukets krediter oberoende av om stadgandena enligt landsbygdsnäringslagen sammanjämkas med dem eller ej.

Regleringen av borgensbeslut antas öka statens borgensförluster med ca 2 000 000 mk om året.

I den årliga dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond skall ingå omnämnande om i vilken omfattning fondens inkomster

kan lämnas oinkasserade samt i vilken omfattning inkomster kan senareläggas till kommande år.

Frivillig skuldsanering

Enligt propositionen kommer frivillig skuldsanering att inverka också på de inkomster som fås för statens fordringar och på kapitalet för dessa. De lägenhetsgrupper som kan omfattas av frivillig skuldsanering är delvis desamma som vid förfarandet enligt skuldsaneringslagarna.

Frivillig skuldsanering är avsedd närmast för sådana gårdsbruksheter, som har förutsättningar att bedriva en fortsatt lönsam verksamhet. Frivillig skuldsanering skulle dessutom vara möjlig att förverkliga på sådana gårdsbruksheter, vars skuldskötsförmåga kan återställas genom skuldsanering. För en gårdsbrukshet, som upphör med sin produktion skulle däremot en skuldsanering kunna genomföras endast i fall att låntagarens bostad genom skuldsaneringsåtgärderna kan tryggas.

Av de medel som kan tillämpas enligt skuldsaneringslagarna kommer inte heller prioritering av kapitalprestationer i förhållande till räntebetalningen på fråga vid frivillig skuldsanering. Med beaktande av skattekonsekvenserna anses inverkan på lägenhetens ekonomi vara ringa.

Jämfört med förfarandet enligt skuldsaneringslagarna har frivillig skuldsanering den fördelen att lantbruksmyndigheterna och lantbrukets rådgivningsorganisationer har större möjligheter att inverka på hurdana lägenheter som förblir i produktionen. Detta är viktigt för bibehållandet av jordbrukets konkurrenskraft, oberoende av vad som blir resultatet av Finlands ansökan om medlemskap i EG. Samtidigt kan man också beakta att lägenheten betraktas som en helhet när produktionsbegränsande åtgärder planeras och också skuldbördan beaktas.

Ett frivilligt system kan uppenbarligen leda till att något fler lägenheter blir delaktiga av skuldsanering än via domstolar. Å andra sidan kan man vänta sig att verkningarna vid frivillig sanering blir långvarigare, eftersom regleringsprogrammet är lättare att ändra och gäldenären inte genast behöver börja framställa yrkanden om den effektivaste tänkbara åtgärden, dvs. efterskänkande av skulden, utan man

kan först försöka sanera gäldenärens ekonomi genom åtgärder som samtidigt tryggar också borgenärens intressen bättre.

Det föreslagna förfarandet är dessutom betydligt enklare administrativt sett än förfarandet enligt skuldsaneringslagarna. Det förfarande som föreslås i propositionen sysselsätter närmast rådgivningspersonal och landsbygdsnäringsdistrikten.

Det antas att ca 1 500 lägenheter årligen kommer att tillgripa frivillig skuldsanering. Rådgivningsorganisationerna har knappast kapacitet att sköta fler frivilliga arrangemang.

Av gårdsbrukets utvecklingsfonds inkomster skulle inkomstbortfallet för detta år vara sammanlagt 25 000 000 mark så, att en del av denna summa skulle överföras som inkomst för de följande åren och en del skulle gå förlorade. På motsvarande sätt skulle en del gå förlorad och en del, cirka 75 000 000 mark, år 1994 överföras att bokföras som inkomst för de följande åren.

Propositionen inverkar inte nämnvärt på räntestödet för räntestödslån.

Till en del underlättar arrangemanget också kreditinrättningarnas ställning. Även om det vid frivillig skuldsanering förutsätts att kreditinrättningarna deltar i betalningslättnaderna jämnar statens medverkan ut kostnadseffekterna. Exekutiv auktion och konkurs är det dyraste tänkbara sättet för både kreditinrättningarna och staten att sköta de betalningssvårigheter som lantbruksföretagarna har.

Rådgivningsorganisationerna spelar en yt-

terst viktig roll när det gäller att verkställa systemet. Eftersom lägenheter som är i ekonomiskt trångmål inte har nämnvärda möjligheter att betala fullt pris för de ekonomiseringsprogram som behövs, föreslås det att medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond skall användas för att subventionera dessa rådgivningstjänster. Rådgivningsorganisationerna föreslås få sammanlagt ca 7 500 000 mk i ersättning årligen.

5.2. Propositionens verkningar i fråga om organisation och personal

Med anledning av förslaget överförs vissa uppgifter från jord- och skogsbruksministeriet till landsbygdsnäringsdistrikten, men på nuvarande nivå utgör verkningen mindre än ett årsverke. Å andra sidan skulle besvärärendena vid jord- och skogsbruksministeriet i någon mån öka.

Utöver de uppgifter som överförs kommer landsbygdsnäringsdistrikten att behöva ansvara för den frivilliga skuldsaneringen. Åtminstone till en början kommer propositionen uppenbarligen att öka antalet ansökningar om landsbygdsnäringslån.

Uppgiftsökningen väntas ändå inte vara så betydande att den kräver att personalresurserna inom förvaltningsområdet ökas eller att den inverkar på den planerade utvecklingen i fråga om antalet anställda.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

1 §. *Mål.* I 2 mom. stadgas vad särskild uppmärksamhet skall fästas vid i samband med åtgärder enligt landsbygdsnäringslagen. Till dessa mål har hört bl.a. förbättring av kapitalstrukturen och minskning av finansieringskostnaderna. Kapitalkostnadernas inverkan på lägenhetens verksamhetsbetingelser är dock olika beroende på den ekonomiska situationen. Med beaktande av de nya åtgärder som föreslås i propositionen föreslås det att lagrummet skall ändras så att kapitalstrukturen och finan-

sieringskostnaderna granskas mot just denna bakgrund.

2 §. *Medel.* Landsbygdsnäringslagens syften nås i huvudsak genom att lån och bidrag beviljas. Dessutom kan borgen ställas, mark överlätas och andra åtgärder vidtas. Den frivilliga skuldsanering som föreslås i propositionen omfattar delvis nya åtgärder. För att precisera paragrafen föreslås det att skuldsanering skall nämnas särskilt på grund av den stora ekonomiska betydelse som den har.

3 §. *Lagens tillämpningsområde.* Enligt paragrafen kan stöd i regel beviljas endast för

gårdsbruk och för småföretagarverksamhet på landsbygden. Undantag utgör endast lån för förvärv av bostadsfastigheter och stöd för bevarande av den traditionella miljön. I synnerhet på mindre gårdsbruksenheter har den nuvarande ekonomiska situationen emellertid kunnat leda till eller är den på väg att leda till en situation där det inte längre är ändamålsenligt att fortsätta produktionen. Särskilt för att trygga familjens bostad också på dessa lägenheter bör frivillig skuldsanering vara möjlig. Därför föreslås det att lagens tillämpningsområde skall utvidgas så att frivillig skuldsanering kan genomföras också på lägenheter som har upphört eller kommer att upphöra med produktionsverksamheten.

4 §. *Definitioner.* Det föreslås att definitionerna skall utökas med olika skuldsaneringar. Med företagssanering skall enligt förslaget avses förfarande enligt lagen om företagssanering, med skuldsanering för privatpersoner avses skuldsanering enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner och med frivillig skuldsanering avses det förfarande som ingår i 29 a och 29 b § i lagförslaget.

5 §. *Företagsform.* Det har redan förekommit situationer där gårdsbruksenheters olika funktioner bolagiseras och äganderätten koncentreras i ett enda ägarbolag. I dessa situationer är det ändamålsenligt att betrakta den verksamhet som bedrivs på lägenheten som en helhet. Enligt gällande lagstiftning kan landsbygdsnäringslagen inte tillämpas på ett dylikt arrangemang, eftersom lagen förutsätter att delägarna i de bolag som skall erhålla understöd är fysiska personer. Enligt förslaget kan även bolag vara delägare. Det förutsätts dock alljämt att bestämmanderätten i det bolag, som skall understödjas innehas av delägare, som deltar i arbetet och bor på den ort där bolaget är beläget. Om majoriteten av rösterna i det bolag, som skall erhålla understöd innehas av bolag, skall dessa ägarbolag i sin tur förvaltas av ovan nämnda aktiva delägare.

6 §. *Boende.* I gällande lag förutsätts det att den som beviljas stöd alltid bor på den plats där företaget finns eller på ett avstånd som är ändamålsenligt med tanke på skötseln av företaget. Genom förordning kan stadgas närmare om det maximala avståndet. Genom en lag som trätt i kraft den 1 augusti 1992 har till landsbygdsnäringslagen dock fogats möjligheten att bevilja stöd också för projekt som gäller bevarande av den traditionella miljön. Det har

visat sig att boendekravet inte alltid är ändamålsenligt i samband med dessa projekt. Tyngdpunkten beträffande dem ligger vid att bibehålla landsbygdens särprägel. För att också personer som bor i tätorter eller på långt avstånd från lägenheten skall fås att intressera sig för landsbygdslandskapets särprägel och bibehållandet av den är det ändamålsenligt att kravet på boende i dessa fall inte hindrar beviljandet av stöd.

8 §. *Personliga förutsättningar.* Enligt 1 mom. är en förutsättning för beviljande av stöd om det inte är fråga om lån enligt 25 § att mottagaren helt eller delvis får sin utkomst av näringsverksamhet som nämns i landsbygdsnäringslagen. Det föreslås dock att saneringsåtgärder skall kunna beviljas i de fall som avses i 3 § också i fråga om personer som har upphört eller upphör med företagsverksamheten. En precisering av detta föreslås bli fogad till momentet. Sökandens ålder skulle inte heller utgöra hinder för skuldsanering.

11 §. *Tillämpning* på planområden. I lagrummet har jordbruksstyrelsen givits fullmakt att bestämma när förmåner kan ges på områden som avses i 1 mom., dvs. närmast på områden som i en plan har anvisats för annat ändamål än jord- och skogsbruk. I samband med jordbruksförvaltningens organisationsreform drogs jordbruksstyrelsen in. Då man dessutom strävar efter att minska normstyrningen och inskränka antalet normstyvningsnivåer är det mest ändamålsenligt att stadgandena om detta ingår direkt i förordningen.

12 §. *Splittring.* Enligt lagrummet har jordbruksstyrelsen bemyndigats både att meddela närmare föreskrifter och ge förhandsbesked vid splittring. Det är dock ändamålsenligast att överföra de närmare stadgandena om detta till en förordning. Å andra sidan strävar man efter att ministerienivån inte längre skall behandla många ärenden som gäller privatpersoner och företag. Det är inte längre skäl att behandla ansökningarna om förhandsbesked på ministerienivå i första instans.

13 §. *Företagets storlek.* Lagens 13 § föreslås bli ändrad så att 1 mom. 1 punkten, som gäller kravet på maximal storlek för gårdsbruksenheter, slopas. Det föreslås också att stadgandet i 3 mom. om gårdsbruksenheter på vilka enbart bedrivs skogsbruk skall utgå. Enligt förslaget skall företagets minimistorlek fastställas enligt 7 §. Stadganden om maximal storlek intas inte alls i lagen; om detta kan i stället vid behov

stadgas genom förordning. Enligt 5 § landsbygdsnäringsförordningen kan den uthålliga avverkningsmängden på en gårdsbruksenhet som beviljas stöd nu vara högst 1200 kubikmeter. Stadgandena om företagets storlek skulle naturligtvis tillämpas endast då företagsverksamheten fortsätter.

14 §. *Startbidrag*. Startbidrag kan beviljas på grundval av erhållandet av ägande- och besittningsrätt, när ägandet eller besittningen har övergått till en odlare innan han fyllt 35 år. Det nuvarande lagrummet är oklart med avseende på om det förutsätts att också äganderätten har övergått. Avsikten har dock inte varit att ändra tidigare praxis annat än genom att avhjälpa det missförhållande som uppstod när odlaren hann fylla 35 år efter att besittningen övergått till honom men innan han övertagit äganderätten. Detta förutsätts numera i förordningen. Det är dock ändamålsenligt att det redan i lagen konstateras att överföring av besittningen förutsätter närmare stadganden.

22 §. *Lån för småföretagarverksamhet*. Enligt det nuvarande stadgandet kan jord- och skogsbruksministeriet meddela närmare föreskrifter om beviljandet av lån för förvärv av fastigheter. Det är dock till alla delar ändamålsenligast att närmare stadganden om beviljande av lån för småföretagarverksamhet utfärdas genom förordning.

26 §. *Statliga lån*. I 2 mom. stadgas om räntan på lån som har beviljats av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel, om räntejustering och om kreditinrättningens skyldighet att betala lånet till staten.

Det föreslås ytterligare att verkningarna av företagssanering och skuldsanering för privatpersoner skall preciseras så, att kreditinrättningen inte är skyldig att betala det statliga lånet och räntan till staten under den tid dessa saneringar är anhängiga vid domstol. Frivillig skuldsanering avbryter däremot inte indrivningen. I övrigt skulle propositionen inte medföra förändringar av den praxis enligt vilken statslånen i enlighet med nuvarande skuldebrevsvillkor inkasseras till staten.

27 §. *Statens ansvar*. Paragrafen innehåller ett stadgande om statens ansvar för statliga lån som har beviljats 1992 och därefter, om villkoren för att statens ansvar skall gälla och om förfarandet vid realisering av statens ansvar. Det föreslås att paragrafen skall ändras så att kompetensstadgandena enligt 3—6 mom. i den gällande lagen delvis överförs till en förord-

ning, delvis uppdateras. Den möjlighet att godkänna ackord som nu ingår i 5 mom. ersätts med frivillig skuldsanering, och dessutom förutsätts det uttryckligen att kreditinrättningen är skyldig att bevaka statens intressen vid förfarande enligt skuldsaneringslagarna. Kreditinrättningen får alltså inte låta bli att reagera när borgenärerna hörs med motiveringen att staten ändå ersätter förlusten. Innan kreditinrättningen vidtar åtgärder inför domstol bör den i regel dessutom ta kontakt med staten. Ytterligare konstateras att det för erläggande av gottgörelse inte krävs att säkerheten realiserats, om det vid förfarande enligt skuldsaneringslagarna har bestämts att gäldenären får behålla den egendom som utgör säkerhet.

28 §. *Räntestödslån*. Enligt 3 mom. är det räntestöd som staten betalar 50 procent av den ränta som kreditinrättningen bär upp. När företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner är anhängig råder indrivningsförbud. Huvudregeln är att gäldenären inte får gynna någon av borgenärerna genom att betala vissa borgenärsfordringar medan de övriga borgenärerna i vissa fall blir helt utan. Ingendera lagen om skuldsanering upptar något stadgande om hur man skall förhålla sig till betalningar på skulden eller räntan på denna som andra än gäldenären erlägger. För att detta inte skall lämna rum för tolkning föreslås det i propositionen att momentet skall ändras så att det uttryckligen konstateras att staten betalar räntegottgörelse till kreditinrättningen också för den tid då en företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner är anhängig. Efter det att sanerings- eller betalningsprogrammet fastställts skall räntestödets andel uträknas utgående från den ränta som ingår i skuldebrevsvillkoren. Det är likaså nödvändigt att precisera stadgandet om kompetens så att närmare stadganden vid behov utfärdas genom förordning.

29 §. *Allmänna stadganden om långivningen*. Vid betalningen av amorteringar och räntor på lån enligt landsbygdsnäringslagen har det varit möjligt att erhålla lättnader om vilka stadgats närmare genom förordning. Trots att man av betalningslättnadernas art kan dra slutsatsen att lättnaderna är avsedda för tillfälliga betalningssvårigheter sägs detta inte rent ut i författningstexten. När det föreslås att en ny 29 a § skall fogas till lagen och att det i den skall stadgas om medel för reglering av lånen

för låntagare som råkat i bestående betalningssvårigheter, är de betalningslättnader som avses i denna paragraf uttryckligen avsedda för tillfälliga betalningssvårigheter. I propositionen föreslås att detta skall skrivas ut. Förfarandet vid beviljande av betalningslättnader vid tillfälliga betalningssvårigheter är enklare än den föreslagna frivilliga skuldsaneringen.

Enligt gällande lag är jordbruksstyrelsen, numera jord- och skogsbruksministeriet, bemyndigad att meddela noggrannare föreskrifter om beviljande av uppskov än vad som stadgas i lag och förordning. Med undantag för stadgandena om förfaringsätt bör förutsättningarna för beviljande dock ingå i förordningen.

29 a §. *Frivillig skuldsanering i fråga om statliga lån.* Det föreslås att till lagen skall fogas en ny 29 a § där det stadgas om förutsättningarna för frivillig skuldsanering i fråga om statliga lån och om förfarandet vid denna. Den frivilliga skuldsaneringen omfattar inte bara verksamma företag utan också låntagare som har upphört eller upphör med produktionsverksamheten, under förutsättning att upphörandet med produktionen inte ger anledning att säga upp det statliga lånet eller den statliga fordran enligt 50 §.

I 2 mom. i den paragraf som föreslås, uppräknas de medel som kan användas vid skuldsanering. Liksom vid betalningslättnader för dem som råkat i tillfälliga betalningssvårigheter är det primära sättet att bevilja betalningslättnader att förlänga betalningstidtabellen för lånet, dvs. att sänka de årliga beloppen. I vissa fall kunde man överväga att sänka räntan, antingen bestående eller för ett visst antal år. Dessutom kan det bli fråga om befrielse från att betala räntorna för minst ett och högst fem år åt gången. Vid frivillig skuldsanering gäller de lättnader som beviljas gäldenären också för borgenären.

Frivillig skuldsanering förutsätter också att andra skulder än statens lån och fordringar regleras. Om de statliga lånen eller statens fordran emellertid överstiger den andel av låntagarens totala skuldbörda, som avses i förordningen, kan skuldsanering ske, även om de andra kreditgivarna inte ändrar villkoren för sina egna krediter.

Frivillig skuldsanering är myndighetsverksamhet i fråga om statliga lån och fordringar. En kreditinrättning kan inte utan myndighetens samtycke ändra villkoren för statliga lån. För att åstadkomma samarbete och för att klarläg-

ga låntagarens hela företagsverksamhet och ekonomiska situation är det dock ändamålsenligt att anlita rådgivningsorganisationerna vid utredningsarbetet samt för uppgörande och uppdaterande av planen.

En förutsättning för frivillig skuldsanering föreslås vara att det för lägenheten har gjorts upp en saneringsplan för att återställa gårdens likviditet; om saneringsplanen stadgas närmare genom förordning. Den primära uppgiften är att utreda lägenhetens nuvarande ekonomiska situation och att finna möjligheter att sänka kostnaderna. Låntagaren är skyldig att följa planen under hela den tid för vilken planen uppgjorts.

Enligt förslaget skall planerna i regel göras upp av företrädare för rådgivningsorganisationerna eller av personer som äger motsvarande yrkesskicklighet. Om uppgörande, iakttagande och uppdatering av planen stadgas genom förordning.

Närmare bestämmelser om förutsättningarna för skuldsanering och om förfarandet utfärdas genom förordning.

29 b §. *Frivillig skuldsanering i fråga om räntestödslån.* Det föreslås att till lagen skall fogas en ny paragraf där det stadgas särskilt om förutsättningarna för frivillig skuldsanering i fråga om räntestödslån. Medlen och deras inverkan är desamma som vid frivillig skuldsanering i fråga om statliga lån, men skuldsaneringen kräver alltid kreditinrättningens medverkan.

Enligt 28 § 3 mom. landsbygdsnäringslagen utgör räntegottgörelsen för räntestödslån hälften av lånets totalränta, som kan vara bunden till olika referensräntor. Räntan och räntegottgörelsen för lån som avses i 59 § 1 och 2 mom. regleras i huvudsak på två sätt. Den ränta som låntagaren betalar för räntestödslån enligt gårdsbrukslagen är fast och räntestödet är bundet till grundräntan. Räntestödet för räntestödslån som avses i lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden är däremot fast, och den ränta som låntagaren betalar är bunden till Finlads Banks grundränta.

Avsikten är att inte ingripa i räntestödet för lånen. Räntestödets belopp skulle för samtliga lån bli oförändrad.

31 §. *Lånebeslutet.* Enligt gällande stadganden är huvudregeln att låneansökan innan lånet godkänns skall granskas i de fall som jordbruksstyrelsen, numera jord- och skogsbruks-

ministeriet bestämmer. I fall som bestäms särskilt har jordbruksstyrelsen kunnat bestämma hur beviljandet av lån skall godkännas på basis av ett utlåtande som landsbygdsdistriktet eller den kommunala lantbruksmyndigheten har gett. Granskningen har tidigare skett vid den centrala penninginrättningen. Dessutom har jordbruksstyrelsen kunnat bestämma att ett ärende som gäller förutsättningarna för beviljande av lån skall överföras till jordbruksstyrelsen för avgörande. Från och med 1992 har lånen dock inte alls granskats vid de centrala penninginrättningarna, utan alla lån har beviljats på basis av utlåtanden som lägre myndigheter har gett.

Lånen överförs inte längre från de lokala kreditinrättningarna till de centrala penninginrättningarna för att underställas länegranskning av ministeriet. Inte heller har lån överförts till jordbruksstyrelsen eller till jord- och skogsbruksministeriet för avgörande. Å andra sidan är det heller inte ändamålsenligt att börja utföra granskningar vid de lokala kreditinrättningarna, eftersom i synnerhet bedömningen av lägenhetsköp och större byggnadsinvesteringar blir synnerligen ringa för lantbruksmyndigheternas del utan landsbygdsnäringsdistriktets utlåtandeskede, då lägenheten i regel också besöks. Det är ändå möjligt att vissa lån bör granskas särskilt i vissa fall eller avgöras vid jord- och skogsbruksministeriet. Det föreslås att stadgandet skall ändras så att det motsvarar gällande praxis, varvid huvudregeln blir att lånet beviljas med stöd av utlåtanden av lägre myndigheter.

32 §. *Styrningen av medlen.* Enligt 1 mom. sköter jord- och skogsbruksministeriet som trätt i stället för jordbruksstyrelsen styrningen av de av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel som står till förfogande för långivning samt av räntestödslån och understöd. Styrningen gäller därmed nya lån. Styrning av de ekonomiska konsekvenserna av den föreslagna frivilliga skuldsaneringen kan emellertid också bli nödvändig. Det föreslås därför att momentet skall ändras så att jord- och skogsbruksministeriet kan styra också genomförandet av den frivilliga skuldsanering som inverkar på de medel som inflyter till utvecklingsfonden. Dessutom skulle stadgandena vad gäller myndigheterna sättas ajour.

33 §. *Beviljande av statsborgen.* I paragrafen stadgas om beviljande av statsborgen och förlust av borgensverksamheten. Företagssane-

ring och skuldsanering för privatpersoner kan inverka också på den borgen som staten har ställt. Enligt lagen om företagssanering och lagen om skuldsanering för privatpersoner kan borgenären driva in en skuld hos borgensmannen medan företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner är anhängig eller utan hinder av den.

Staten har hittills ställt borgen på villkor att det för lånet i första hand skall ställas en inteckningssäkerhet som skall realiseras innan staten som borgensman betalar någon del av lånet. Staten har med andra ord ställt borgen endast för den del av lånet som inte täcks av säkerheten. Resultatet av företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner kan vara en situation där säkerheten inte får realiseras. Som huvudregel föreslås att staten i dessa fall med avvikelser från borgensvillkoren skall vara skyldig att betala borgensbeloppet till borgenären. Motsvarande förfarande skulle tillämpas även vid frivillig skuldsanering.

Kreditinrättningen å sin sida är skyldig att sköta om att de amorteringar och räntor som gäldenären förpliktas att erlagga av krediten efter att staten som borgensman redan har betalt lånet bokförs som inkomst för staten. Likaså är kreditinrättningen skyldig att för statens räkning sköta om kreditsäkerheterna, vilka i allmänhet är intecknade skuldebrev. I det fall att gäldenären försummar betalningsprogrammet och företagssaneringen eller skuldsaneringen för privatpersoner förfaller aktiveras statens möjlighet att använda säkerheterna.

35 §. *Borgensbelopp och borgenskostnader.* Enligt 2 mom. är statsborgen avgiftsbelagd. Både när borgen beviljas och halvårsvis därefter skall för borgen betalas en avgift som uppgår till 0,75 procent av borgenskreditens återstående belopp vid respektive tid, när borgen beviljas dock av borgensbeloppet. När borgen inte används lyfts lånet av en eller annan orsak inte, och då är engångsavgiftens belopp synnerligen stort. Å andra sidan är borgen förknippad med så mycket myndighetsarbete att onödiga ansökningar kunde vara följden om ingen avgift krävdes. I propositionen föreslås därför att endast en engångsavgift på 0,35 procent av borgensbeloppet skall bäras upp för lån som inte har lyfts.

Engångsavgiften kan bäras upp så att det i samband med borgensbeslutet till den som erhåller borgenskrediten sänds ett inbetalningskort över engångsavgiften, som låntagaren be-

tar in till banken och som banken bokför som inkomst för staten. Det har däremot visat sig vara besvärligt att bära upp halvårsavgiften. Antalet fall där statsborgen används är ännu inte stort och i och för sig kunde uppborren skötas i form av myndighetsarbete, om lånen alltid amorterades enligt ett regelbundet betalningsprogram. Problemet är emellertid att låntagarna betalar extra amorteringar eller dröjer med amorteringarna. Dessutom är det besvärligt att räkna ut hur stort lånekapitalet vid respektive tidpunkt är när det gäller annuitetslån. För att myndigheterna skall kunna sköta uppborren borde de för varje borgen halvårsvis få ett meddelande från kreditinrättningen om borgenskreditens belopp vid den tidpunkt då halvårsavgiften skall uppbäras. Betydligt enklare är det att låta kreditinrättningen sköta uppborren. Som ersättning för uppbores borgensavgift kunde 0,2 procent av borgenskreditens återstående belopp vid respektive tid lämnas oinkasserad till gårdsbrukets utvecklingsfond. Ett nytt 3 mom. om detta föreslås.

35 a §. *Preskription av borgen.* Enligt förordningen den 9 november 1868 om preskription i fordringsmål och om offentlig stämning på borgenärer preskriberas en fordran inom tio år, om den inte bevisligen har krävts av gäldenären. Enligt 4 § förordningen den 24 februari 1873 angående närmare bestämmande av löftesmans ansvarsskyldighet åter är en löftesman som ställt proprieborgen fri från sin löftesförbindelse, om gälden inte har sökts hos honom lagligen inom ett år från förfallodagen. Borgen har i regel ställts på villkor att den egendom som utgör säkerhet skall förvandlas i pengar innan borgensansvaret realiserar. Om detta sker genom exekutiv auktion kan tidsfristerna löpa ut innan kreditinrättningen ens får tillfälle att driva in fordran hos staten med stöd av borgen. I propositionen föreslås därför att det till lagen skall fogas en ny 35 a § som motsvarar 6 § 2 mom. (88/74) lagen om studiestöd för att de tidsfrister som nämns ovan inte skall tillämpas på borgen enligt landsbygdsnäringslagen.

35 b §. *Avkall på regressanspråk.* Staten har regressrätt hos gäldenären beträffande de prestationer som staten för gäldenärens räkning har betalt till en kreditinrättning. I vissa fall kan det emellertid vara orimligt att återkräva betalningen hos gäldenären. Sådana situationer är framför allt bestående arbetsoförmåga eller långvarig arbetslöshet för en person som har

blivit tvungen att upphöra med sin företagsverksamhet, för vilken skulder fortfarande återstår att betala, och som inte heller har fått anställning hos någon annan. Avkall på regressanspråk kan vara befogat också i de fall där familjens inkomster är avsevärt låga och till familjen hör flera minderåriga barn för vilka gäldenären har vårdnadsskyldighet. En ny 35 b § om detta föreslås bli fogad till lagen.

41 §. *Uppgörande och fastställande av dispositionsplan.* Enligt 3 mom. i gällande lag är det alltid jord- och skogsbruksministeriet som fastställer dispositionsplaner som gäller bildandet av samfällad skog, även om det i regel numera är landsbygdsnäringsdistriktet som fastställer dispositionsplanen. Bildandet av samfällad skog ansluter sig dock till förbättring av gårdsbrukets struktur, och verkställigheten av stadgandena om detta har överförts till landsbygdsnäringsdistriktet. Det föreslås att momentet skall ändras till denna del på motsvarande sätt.

43 §. *Lantmäteriförrättningar.* Enligt gällande lydelse av 4 mom. betalas alla förrättningskostnader som hänför sig till verkställigheten av landsbygdsnäringslagen av statens medel. Med beaktande av att staten inte längre säljer områden med lång betalningstid utan det förutsätts att finansieringen skaffas på annat sätt är det inte längre befogat att i alla händelser låta staten bära förrättningskostnaderna. Det föreslås därför att betalningen av förrättningskostnader skall avgöras enligt de allmänna stadgandena i lagen om skifte och lagen om lantmäteriavgift.

46 §. *Panträtt.* Enligt gällande lydelse av 1 mom. utgör lägenheten eller området pant med förmånsrätt från köpslutsdagen för betalning av försäljningspriset jämte ränta. Priset jämte ränta får utan särskilt beslut tas ut på samma sätt som skatter. I propositionen föreslås att momentet skall ändras så att till panträtten fogas också utmätningkostnaderna, som kan utmätas enligt samma förfarande.

50 §. *Uppsägning av prisfordringar och lån.* I 1 mom. stadgas om de grunder på vilka ett statligt lån och statens försäljningsprisfordran kan sägas upp. Med anledning av propositionen bör till momentet fogas möjligheten att säga upp lånet också när planen eller överenskommelsen för att sanera lägenhetens ekonomi enligt 29 a eller 29 b § inte har iakttagits. Därvid skulle den frivilliga skuldsaneringen upphöra och en återgång skulle ske till den situation, som var rådande då avtalet ingicks.

Skuldsaneringen skulle även upphöra på grund av företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner.

52 §. *Användningen av utvecklingsfondens medel.* Det föreslås att till paragrafen skall fogas ett nytt 3 mom., där också frivillig skuldsanering fogas till användningsändamålen för utvecklingsfondens medel.

54 §. *Närmare stadganden och föreskrifter.* I 2 mom. har jordbruksstyrelsen, numera jord- och skogsbruksministeriet, bemyndigats att meddela noggrannare föreskrifter än stadgandena i lag och förordning om utarbetandet av behövliga likviditets- och lönsamhetskalkyler samt andra kalkyler samt att fastställa köpe- och skuldebrevsformulären, ansöknings- och beslutsformulären och andra formulär som behövs för verkställigheten av landsbygdsnäringslagen samt att meddela föreskrifter och anvisningar som gäller förfaringssätten. Det föreslås att till momentet skall fogas de planer som behövs för frivillig skuldsanering liksom också föreskrifter om rådgivningsorganisationernas andel i skuldsaneringen.

59 §. *Vissa åtgärder och rättsförhållanden enligt tidigare lagstiftning.* När landsbygdsnäringslagen gavs fanns det avsevärt många obetalda lån som hade beviljats med stöd av olika lagar och som enligt stadgandena i paragrafen sköts till slut enligt de stadganden som varit i kraft tidigare. Samma huvudregel gäller bidrag för vilka betalningen eller övervakningen ännu inte avslutats.

I lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden har dock en mycket sträng skyldighet att återkräva bidrag stadgats i samband med stadgandena om kompetens. I 22 § 1 och 2 mom. sägs att om ett företag under de fem år som följer på utbetalningen av ett bidrag eller lån inställer eller i väsentlig grad inskränker den verksamhet som legat till grund för beviljandet av stödet skall jordbruksstyrelsen bestämma att bidraget eller den del av lånet som inte har återbetalts skall återbetalas inom två månader från det att förhållandena har förändrats, såvida inte jord- och skogsbruksministeriet av särskilda skäl beslutar annat. På motsvarande sätt skall förfaras om skadefall inträffat i fråga om den egendom som är föremål för bidraget eller lånet. Om anläggningstillgångar som är föremål för investeringsbidrag eller lån helt eller delvis överförs eller om företaget eller en betydande del därav överläts till annan inom

fem år efter utbetalningen, skall bidraget eller den del av lånet, som inte återbetalts, återbetalas inom två månader, såvida inte överföring av bidraget eller lånet till det nya företaget skall anses ändamålsenlig under de förutsättningar som stadgas i lagen eller om jord- och skogsbruksministeriet av särskilda skäl beslutar annat.

Om återkrav blir följderna skall beloppet återkrävas i sin helhet. Oftast är det dock orimligt att bestämma att hela stödet skall återbetalas. Om företaget har fungerat klanderfritt fyra år och företagaren därefter övergår till något annat yrke, kanske på grund av att lönsamheten försvagats, är det ändamålsenligt att återkräva stödet bara till en del. Det föreslås att till paragrafen skall fogas ett nytt moment där detta blir möjligt.

59 b §. *Statens ansvar för lån som beviljats med stöd av tidigare lagstiftning.* Vad som i 27 § konstaterats om statens ansvar för nya statliga lån gäller också statens ansvar för lån som räknas upp i 1 mom. och som beviljats före 1992. Det föreslås att paragrafen skall ändras på motsvarande sätt som 27 §.

2. Närmare stadganden och bestämmelser

Den föreslagna ändringen förutsätter att en förordning ges. Genom förordningen stadgas närmare om hurdan den utvecklingsplan som bör göras upp för lägenheten skall vara. Likaså stadgas genom förordningen om de närmare förutsättningarna för frivillig skuldsanering, om förfarandet och om samarbetet mellan myndigheterna, kreditinrättningarna och rådgivningsorganisationerna. Även i övrigt föreslås det att närmare stadganden om förutsättningarna för beviljande av stöd skall ingå i förordningen och inte i de föreskrifter som jord- och skogsbruksministeriet meddelar. Dessutom föreslås det att stadgandena om kompetens i fråga om bidrag och lån i huvudsak skall överföras till förordningen. Däremot föreslås stadgandena om kompetens vid förvärv, användning och försäljning av mark kvarstå i lagen.

Propositionen förutsätter närmare föreskrifter av jord- och skogsbruksministeriet vad gäller de medel som anvisas för frivillig skuldsanering och styrning av dem, förfarandet vid

beviljande av lån och vid frivillig skuldsanering samt de därtill hörande planer och överenskommelser.

1 juli 1993 för att skuldsaneringsverksamheten skall kunna inledas så snart som möjligt och för att domstolsväsendet inte skall ansträngas i onödan genom skuldsanering för gårdsbruksenheter.

3. Ikraftträdande

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av landsbygdsnäringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i landsbygdsnäringslagen av den 28 december 1990 (1295/90) 29 § 4 mom.,

ändras 1 § 2 mom. 2 punkten, 2 §, 4 § 1 mom. 7 och 8 punkten, 5 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom., 6 § 1 mom., 8 § 1 och 2 mom., 11 § 2 mom., 12 § 4 mom., 13 §, 14 § 1 mom., 22 § 1 mom., 26 §, 27 §, 28 § 3 och 4 mom., 29 § 3 mom., 31 §, 32 §, 33 § 3 mom., 35 § 2 mom., 41 § 3 mom., 43 § 4 mom., 46 § 1 mom., 50 § 1 mom., 54 § 2 mom. och 59 b §,

av dessa lagrum 4 § 1 mom. 8 punkten, 5 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom., 8 § 1 och 2 mom., 22 § 1 mom., 26 § 3 och 4 mom., 31 § och 50 § 1 mom., sådana de lyder ändrade genom lag av den 20 juli 1992 (660/92), 27 § och 59 b § i lagen av den 20 december 1991 (1559/91), samt

fogas till 3 § ett nytt 2 mom., till 4 § 1 mom. en ny 9 punkt, till 23 § ett nytt 2 mom., till lagen 29 a och 29 b §, till 35 § ett nytt 3 mom., till lagen nya 35 a och 35 b §§, till 52 § ett nytt 3 mom., och till 59 § nya 5—7 mom.,

av dessa lagrum 3 och 59 §§ samt 4 § 1 mom. och 52 §, sådana de lyder delvis ändrade genom nämnda lag av den 20 juli 1992, som följer:

1 §

Mål

I samband med åtgärder enligt denna lag skall särskild uppmärksamhet fästas vid:

2) en förbättring av kapitalstrukturen och minskning av finansieringskostnaderna på det sätt som den ekonomiska situationen förutsätter,

2 §

Medel

För att lagens syften skall nås får bidrag, lån, räntestöd och statsgaranti beviljas. Dessutom kan mark och vattenområden anskaffas och överlätas samt även frivillig skuldsanering och andra åtgärder vidtas så som stadgas nedan.

3 §

Lagens tillämpningsområde

För att familjens bostad skall tryggas eller av

andra särskilda skäl kan också en fysisk person på vars lägenhet idkandet av jordbruk har upphört eller upphör på grund av olönsamhet bli delaktig av frivillig skuldsanering enligt 29 a och 29 b § i fråga om lån som har beviljats för gårdsbruksenheter.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med:

7) kreditinrättning andelsbanker, sparbanker och affärsbanker samt sammanslutningar som hör till nämnda bankers koncerner, liksom även hypoteksbanker, kreditaktiebolag och Finlands Hypoteksförening,

8) central penninginrättning en sådan depositionsbank, som fastställs närmare genom jord- och skogsbruksministeriets beslut eller ett kreditinstitut enligt lagen om finansieringsverksamhet (1544/91) eller en del av en sådan bank eller ett sådant institut eller ett bolag som hör till en koncern av dessa, samt med

9) företagssanering, företagssanering enligt lagen om företagssanering (47/93), skuldsanering för privatpersoner, skuldsanering enligt

lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/93) och frivillig skuldsanering det förfarande som regleras i 29 a och 29 b §.

5 §

Företagsform

Stöd enligt denna lag kan beviljas:

3) ett öppet bolag, kommanditbolag, andelslag eller aktiebolag vars huvudsakliga syfte är att bedriva näringsverksamhet enligt denna lag;

För att ett öppet bolag, kommanditbolag eller andelslag skall kunna beviljas stöd förutsätts att bolagsmännen i det öppna bolaget, de ansvariga bolagsmännen i kommanditbolaget eller medlemmarna i andelslaget genom att själva delta i arbetet bedriver den näringsverksamhet som skall understödjas. I fråga om ett aktiebolag förutsätts det att över hälften av aktiebolagets röstetal innehas av personer som genom att själva delta i arbetet, antingen direkt eller via de i deras förvaltning varande bolag bedriver den näringsverksamhet som skall understödjas och att dessa personer eller de bolag som de förvaltar enligt bolagsordningen har rätt att inom en viss tid inlösa en aktie efter att denna genom annat fång än arv, testamente eller avvittring har överförts på någon som inte är delägare i bolaget.

6 §

Boende

En förutsättning för att stöd för annat än bevarande av den traditionella miljön skall beviljas är att företagaren bor på den plats där företaget finns eller på ett avstånd som är ändamålsenligt med tanke på skötseln av lägenheten eller företaget. Detsamma gäller bolagsmännen i ett öppet bolag, de ansvariga bolagsmännen i ett kommanditbolag och medlemmarna i ett andelslag samt i fråga om ett aktiebolag de personer som avses i 5 § 2 mom. Tillfällig bortavaro från boningsorten hindrar inte att stöd beviljas.

8 §

Personliga förutsättningar

Endast den som helt eller delvis får sin

utkomst av en i denna lag nämnd näringsverksamhet kan bli delaktig av åtgärder enligt lagen, om det inte är fråga om lån enligt 25 § eller frivillig skuldsanering enligt 29 a eller 29 b §. Erhållande av stöd förutsätter även att mottagaren, med beaktande av ekonomisk ställning, omständigheter och personliga egenskaper, är sådan att det kan anses ändamålsenligt att stöda honom och att han är insatt i bedrivandet av den näringsverksamhet som skall stödjas. Då stöd beviljas skall beaktas om företagaren har tillräcklig yrkesskicklighet som bygger på utbildning och erfarenhet.

Annat stöd än bostadslån enligt 23 § får inte beviljas den som fyllt 65 år. Bostadslån för uppförande av en ny byggnad får inte heller beviljas den som fyllt 65 år. När det gäller personer som avses i 5 § 3 mom. beaktas den yngres ålder. En minderårig kan bli delaktig av åtgärder enligt denna lag endast om han ingått äktenskap eller om han är samägare till företaget tillsammans med sina föräldrar eller den ena av dem eller om det finns andra särskilda skäl. Sökandens ålder utgör dock inte hinder för utförande av frivillig skuldsanering.

11 §

Tillämpning på planområden

I de fall om vilka stadgas genom förordning kan förmåner enligt denna lag även ges på områden som avses i 1 mom., om det inte medför betydande olägenheter för genomförandet av planen. Utlåtande av kommunstyrelsen skall begäras.

12 §

Splittring

Närmare bestämmelser om när ett gårdsbrukskomplex skall anses splittrat kan utfärdas genom förordning. På ansökan kan bindande förhandsbesked ges i frågan.

13 §

Företagets storlek

Ett företag som stöds enligt denna lag skall vara åtminstone så stort att företaget enligt 7 § kan anses ha förutsättningar att bedriva lönsam verksamhet.

Närmare bestämmelser om storlekskraven beträffande företag som bedriver småföretagarverksamhet på landsbygden och avses i 4 § 1 mom. 4 punkten samt beträffande andra företag som stöds enligt denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

14 §

Startbidrag

Startbidrag för inledande av gårdsbruk kan beviljas en odlare som har fått sin första gårdsbruksenhet i sin ägo eller, i de fall om vilka stadgas närmare genom förordning, i sin besittning innan han fyllt 35 år eller som i samband med ägarväxling stegvis har blivit ägare till minst en tredjedel av en gårdsbruksenhet innan han fyllt 35 år. I fråga om makar beaktas den yngre makens ålder. Startbidrag kan även beviljas en i 5 § 1 mom. 3 punkten nämnd sammanslutning, om dess samtliga medlemmar uppfyller de villkor för beviljande av stödet som nämns ovan.

22 §

Lån för småföretagarverksamheten

För förvärv av anläggningstillgångar som småföretagarverksamhet på landsbygden kräver kan beviljas lån till högst 80 procent av de godtagbara kostnaderna. Lån kan även beviljas för driftskapital av bestående natur, för ett verksamt företag också för utjämnande av konjunkturväxlingar. Genom förordning stadgas närmare om förutsättningarna för beviljande av lån samt om hur lån kan beviljas också för förvärv av en fastighet.

26 §

Statliga lån

Av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond som jord- och skogsbruksministeriet anvisar kan kreditinrättningarna bevilja lån (statligt lån).

Räntan på lån som har beviljats av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel är inom den första zonen fyra procent, inom den andra zonen fem procent, inom den tredje zonen sex procent och inom den fjärde zonen sju procent.

Låneräntan kan justeras allmänt tidigast vid ingången av det sjätte låneåret med högst två procentenheter så att justeringen motsvarar de

förändringar som skett i den allmänna räntenivån efter det lånet beviljades. Statsrådet beslutar om den allmänna räntejusteringen.

Kreditinrättningen skall till staten betala amorteringarna och räntan på det statliga lånet efter hand och till det belopp som låntagarna är skyldiga att erlægga sina skulder till kreditinrättningen, dock senast vid en tidpunkt om vilken stadgas närmare genom förordning.

De statliga lånen till andelsbanker och sparbanker samt amorteringar och räntor på dem till staten förmedlas av kreditinrättningsgruppens centrala penninginrättning enligt 4 § 1 mom. 8 punkten. Likaså undertecknas skuldebrev mellan staten och en andelsbank samt en sparbank med stöd av behörig fullmakt för andelsbankernas och sparbankernas avkning av den centrala penninginrättning som avses ovan.

Genom jord- och skogsbruksministeriets beslut kan fastställas i vilka fall de statliga lånen kan betalas direkt till en andelsbank eller en sparbank och en andelsbank eller en sparbank på motsvarande sätt kan betala amorteringar och räntor direkt till staten samt när skuldebrev mellan staten och en andelsbank samt en sparbank kan undertecknas direkt mellan staten och kreditinrättningen.

27 §

Statens ansvar

Staten svarar för en kreditinrättnings slutliga förluster av kapital och ränta på statligt lån som har beviljats enligt denna lag, om förlusterna beror på gäldenärens insolvens, till den del de medel som fås av säkerheterna för lånet inte täcker de obetalda amorteringarna och räntorna på det statliga lånet, dock med beaktande av vad som stadgas i 6 mom.

Gottgörelsen för förlusterna kan lämnas obetald eller beloppet sänkas, om denna lag eller de stadganden eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den inte har iakttagits vid skötseln av lånet.

För lånet skall när det lyfts finnas en säkerhet av det slag som används allmänt i bankverksamheten, om inte befrielse från ställande av säkerhet har medgetts särskilt.

För att statens ansvar skall gälla krävs att kreditinrättningen sköter lånet och säkerheterna för det enligt denna lag samt de stadganden och bestämmelser som har utfärdats med stöd av den samt iakttar god banksed. Den kreditinrättning som har beviljat lånet är även

skyldig att bevaka statens intressen och iaktta jord- och skogsbruksministeriets föreskrifter när den egendom som utgör säkerhet för lånet förvandlas i pengar genom exekutiv auktion eller konkursförfarande.

Frivillig skuldsanering eller andra därmed jämförbara arrangemang får endast med samtycke av den myndighet om vilken stadgas genom förordning genomföras och egendom som utgör säkerhet för lånet frivilligt förvandlas i pengar, om detta äventyrar återkravet av lånet. Vid företagssanering och skuldsanering för privatpersoner är kreditinrättningen skyldig att bevaka statens intressen och i fall som avses i förordningen under pågående process anhålla om utlåtande av staten till de åtgärder som är av väsentlig betydelse för statens fordran.

Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral betalar av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel gottgörelse enligt 1 mom. till kreditinrättningen när den slutliga förlusten har klarlagts efter att gäldenärens och en eventuell borgensmans insolvens har konstaterats och den egendom som utgör säkerhet har sålts. Försäljning av säkerheten förutsätts dock inte, om låntagaren vid en företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner enligt fastställt betalningsschema har rätt att hålla den egendom som ställts som säkerhet i sin ägo eller om någon annan som ställt säkerheten har rätt att hålla säkerheten i sin ägo. Om insolvensen och konstaterande av de slutliga förlusterna stadgas närmare genom förordning.

Om kreditinrättningen efter betalningen av gottgörelsen kan driva in utestående amorteringar och räntor hos låntagaren, skall den betala de indrivna beloppen till jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral och dessa bokföras som inkomst för gårdsbrukets utvecklingsfond. Den gottgörelse som har betalats till kreditinrättningen kan uppbäras direkt hos låntagaren.

En årlig ränta om 16 procent på gottgörelse som avses i den sista meningen i 7 mom. kan uppbäras hos låntagaren. Anteckning om detta skall göras i skuldebrevet.

28 §

Räntestödslån

Det räntestöd som staten betalar är 50 procent av den ränta som kreditinrättningen bär upp. Räntestöd betalas dock inte för

sådana merkostnader för kredit i utländsk valuta som beror på förändringar i valutakurserna. Räntestöd erläggs även under den tid en ansökan om företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner för privatpersoner är anhängig. Om vid företagssanering eller vid skuldsanering för privatpersoner har genomförts en räntesänkning som hänför sig till skuldens återstående lånetid, uträknas räntestödets andel efter det att sanerings- eller betalningsschemat fastställts på basen av räntan i skuldebrevsvillkoren. Räntestödet betalas av de medel som i statsförslaget har reserverats för ändamålet.

Om förfarandet vid ändring av kreditvillkoren för räntestödslån stadgas närmare genom förordning.

29 §

Allmänna stadganden om långivningen

Genom förordning stadgas närmare om lånetiderna, uppbörden av amorteringar och räntor, när betalningarna skall börja, beviljande av uppskov eller räntefrihet för statliga lån på grund av tillfälliga betalningssvårigheter och betalning av en fordran vars kapitalbelopp är litet i ett för allt eller annars inom en kortare tid än normalt samt om andra lånevillkor.

29 a §

Frivillig skuldsanering i fråga om statliga lån

För att underlätta den ekonomiska situationen för en låntagare som utan egen förskyllan har råkat i bestående ekonomiska svårigheter kan frivillig skuldsanering i fråga om statliga lån och statens försäljningsprisfordringar genomföras, om det finns grundad anledning att anta att skuldsaneringen medför en väsentlig förbättring av låntagarens ekonomiska situation. Skuldsanering för en låntagare som upphört eller som upphör med sin företagsverksamhet får inledas bara om bibehållandet av låntagarens bostad inte kan tryggas på annat sätt. Vad ovan stadgats utgör inte hinder för avgivande av samtycke till det förfarande som avses i 97 § lagen om företagssanering eller 78 § lagen om skuldsanering för privatpersoner.

Vid frivillig skuldsanering kan återbetalningstiden för statliga lån och fordringar förlängas, räntan sänkas samt befrielse från betal-

ning av ränta beviljas så som stadgas genom förordning. Endast av synnerligen vägande skäl kan lånetiden vid frivillig skuldsanering över- skrida den tid som avses i 29 § 1 mom.

Om borgenärer som har beviljat en och samma låntagare räntestödslån eller annan kredit inte för sin del genomför skuldsanering kan man inleda frivillig skuldsanering i fråga om statliga lån och fordringar endast om särskilda skäl därtill finns och om de statliga lånens och fordringarnas andel av sökandens alla skulder överstiger det belopp varom närmare stadgas i förordningen.

Frivillig skuldsanering kan gälla statliga lån och fordringar enligt denna lag samt statliga lån och fordringar som avses i 59 § 1 och 2 mom., dock inte lån som beviljats med stöd av jorddispositionslagen eller lagstiftning som föregått denna.

Vad i frivillig skuldsanering överenskommes om lånen gäller även borgenär.

Före den frivilliga skuldsaneringen skall en tillförlitlig utredning över låntagarens ekonomiska situation företes och en plan över de åtgärder med vilkas hjälp en hållbar grund kan skapas för låntagarens företagsverksamhet och ekonomiska situation uppgöras. Låntagaren är skyldig att iaktta planen under hela planeringsperioden. Skuldsaneringen förutsätter att staten, låntagaren och kreditinrättningen under-tecknar en överenskommelse om att vidta de åtgärder som ingår i planen.

Genom förordning stadgas närmare om de övriga förutsättningarna för genomförande av frivillig skuldsanering och om förfarandet vid denna samt om uppgörandet, iakttagandet och uppdateringen av i 5 mom. avsedda planer.

29 b §

Frivillig skuldsanering i fråga om räntestödslån

Oberoende av vad som i denna lag eller i de lagar som nämns i 59 § 1 och 2 mom. eller i lagstiftningen med undantag för lagen om lantbrukets grundkredit stadgas om återbetalning och räntan samt om beviljande av betalningslättnader för räntestödslån, kan frivillig skuldsanering i enligt med 29 a § 2 mom. genomföras också i fråga om räntestödslån, om förutsättningar enligt 29 a § 1 mom. finns.

Sänkning av räntan på lån minskar den ränta som låntagaren betalar. Räntestödsbeloppet förblir oförändrat.

Skuldsanering kan genomföras endast om

både den kreditinrättning som har beviljat lånet och den myndighet om vilken stadgas genom förordning är enhälliga om villkoren för skuldsaneringen. Vad som stadgas i 29 a § 5—7 mom. gäller också frivillig skuldsanering i fråga om räntestödslån.

31 §

Lånebeslutet

Innan en kreditinrättning beslutar om beviljande av lån skall utlåtande om låneansökan begäras från landsbygdsnäringsdistriktet eller den kommunala landsbygdsnäringsmyndig- heten eller båda två samt vid behov från vatten- och miljödistriktet så som jord- och skogsbruksministeriet närmare bestämmer.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om hur beviljandet av ett lån skall godkännas på basis av utlåtande av landsbygdsnäringsdistriktet eller den kommunala landsbygdsnäringsmyndigheten. Jord- och skogsbruksministeriet får bestämma att låneansökan skall granskas så som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer innan lånet beviljas och att ett ärende som gäller förutsättningarna för beviljande av lån skall överföras till jord- och skogsbruksministeriet för avgörande.

Kreditinrättningen skall omedelbart sända meddelande till landsbygdsnäringsdistriktet och den kommunala landsbygdsnäringsmyndig- heten om att lån har beviljats.

Ett lån kan överföras från en kreditinrät- ning till en annan, om överföringen och i fråga om statliga lån dessutom de nödvändiga skuldebrevsarrangemangen mellan staten och kreditinrättningarna genomförs så som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer. Utan lånta- garens samtycke kan ett lån överföras endast om jord- och skogsbruksministeriet särskilt anser att det finns synnerligen vägande skäl till detta på grund av omläggning av kreditinrät- ningens verksamhet.

32 §

Styrningen av medlen

Jord- och skogsbruksministeriet sköter styrningen av de medel som inflyter till gårdsbrukets utvecklingsfond och av de av fondens medel som står till förfogande för långivning samt av räntestödslån och understöd genom att medde- la föreskrifter som behövs med hänsyn till en rättvis och enhetlig behandling av lån, under-

stöd och frivillig skuldsanering och som är noggrannare än vad som stadgas genom förordning och bestäms i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond. Föreskrifter meddelas om styrningen av medlen med hänsyn till belopp och fördelning enligt region, bransch och målgrupp så att de syften som nämns i 1 § blir beaktade. Vid behov meddelas också motsvarande föreskrifter om användning av frivillig skuldsanering till den del användningen av skuldsanering inverkar på de medel som inflyter till fonden.

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar även på de grunder som den fastställer om användningen av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel för utförande av undersökningar och utredningar som gäller utvecklande av gårdsbruket och annan småföretagarverksamhet på landsbygden enligt vad som närmare stadgas genom förordning.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar föreskrifter, som är noggrannare än denna lag och en med stöd av den utfärdad förordning, om byggande som skall stödas enligt denna lag och fastställer till behövliga delar de enhetskostnader som skall godkännas i samband därmed.

33 §

Beviljande av statsborgen

Den förlust som borgensverksamheten eventuellt åsamkar staten betalas av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel. Oberoende av villkoren för statsborgen som har ställts kan förlusten betalas innan en säkerhet i enlighet med borgensvillkoren har förvandlats i pengar, om kvarlämnandet av säkerheten hos låntagaren eller tredje man beror på företagssanering, skuldsanering för privatpersoner eller frivillig skuldsanering enligt denna lag. Till den del låntagaren är skyldig att betala det lån för vilket borgen har ställts eller räntorna på detta lån skall kreditinrättningen bokföra prestationerna som inkomst för gårdsbrukets utvecklingsfond samt förvara säkerheten för statens räkning under den återstående lånetiden.

35 §

Borgensbelopp och borgenskostnader

Då statsborgen beviljas uppbärs hos låntag-

aren genom förmedling av kreditinrättningen till staten en engångsavgift på 0,75 procent av borgensbeloppet. Om det lån för vilket borgen ställs inte lyfts, utgör engångsavgiften 0,35 procent av borgensbeloppet. För statsborgen uppbärs dessutom på motsvarande sätt halvårsvis hos låntagaren i efterhand en halvårsavgift på 0,75 procent av borgenskreditens återstående belopp vid respektive tid.

Staten och en central penninginrättning som avses i 4 § 1 mom. 8 punkten kan komma överens om att överlåta uppbörden av halvårsavgifter till en kreditinrättning så, att i ersättning för uppdraget får 0,2 procent av borgenskreditens återstående belopp lämnas oinkasserade till gårdsbrukets utvecklingsfond vid respektive tid. Till övriga delar bokförs avgifterna som inkomst till gårdsbrukets utvecklingsfond.

35 a §

Preskription av borgen

På borgen som ställs med stöd av denna lag tillämpas inte vad som i förordningen den 9 november 1868 om preskription i fordringsmål och om offentlig stämning på borgenärer stadgas om preskription av borgensförbindelser. Stadgandet i 4 § förordningen den 24 februari 1873 angående närmare bestämmande av löftesmans ansvarsskyldighet, sådant lagrummet lyder i lagen den 18 maj 1973 (391/73), tillämpas inte heller på amorteringar på lån som staten har beviljat borgen enligt denna lag.

35 b §

Avkall på regressanspråk

Ett räntestödslån eller annat lån som har betalats till en kreditinrättning av statens medel med stöd av landsbygdsnäringslagen, vilket på grundval av borgen som ställts enligt landsbygdsnäringslagen har betalats till kreditinrättningen, ävensom borgensavgift som förblivit obetald för borgen kan lämnas oindrivet hos den som på grund av bestående arbetsoförmåga, långvarig arbetslöshet, vårdnadsskyldighet eller av annan härmed jämförbar orsak inte rimligen kan väntas klara av betalningen. Lånet kan lämnas oindrivet också vid frivillig skuldsanering som genomförts efter att lånet har betalats.

Genom förordning stadgas närmare om förfarandet vid avstående från indrivning.

41 §

Uppgörande och fastställande av dispositionsplan

Dispositionsplanen fastställs av landsbygdsnäringsdistriktet. När egendom föreslås bli använd för andra ändamål än de som avses i denna lag och landsbygdsnäringsdistriktet inte enligt någon annan lag har rätt att överlåta statens jordegendom, skall dispositionsplanen till denna del fastställas av jord- och skogsbruksministeriet.

43 §

Lantmåteriförrättningar

På betalningen av förrättningskostnaderna för lantmåteriförrättningar tillämpas vad som stadgas om detta i lagen om skifte (604/51) och lagen om lantmäteriaavgift (320/72).

46 §

Panträtt

För betalning av försäljningspriset jämte ränta samt utmättningskostnaderna utgör lägenheten eller området pant med förmånsrätt från köpslutsdagen. Priset jämte ränta och utmättningskostnaderna får utan särskilt beslut tas ut ur lägenheten eller området, oberoende av hur länge de har varit obetalda, enligt lagen om indrivning av skatter och avgifter i utskökningsväg (367/61).

50 §

Uppsägning av prisfordringar och lån

På grunder som närmare fastställs genom förordning kan det bestämmas att ett statligt lån enligt denna lag, statens försäljningsprisfordran och ett räntestöd helt eller delvis skall återbetalas i en eller flera poster och att utbetalningen av räntestöd skall upphöra, om gäldenären i samband med ansökan om lån eller vid köp av mark av staten har lämnat vilseledande uppgifter i någon väsentlig punkt eller annars förfarit svikligt, splittrat sin gårdsbruksenhet, överlåtit den helt eller delvis eller om lägenheten har blivit såld i utskökningsväg. Såvida låntagaren inte iakttar den plan eller

överenskommelse som avses i 29 a och 29 b §:en, förfaller den skuldsanering som där avses och lånet kan uppsägas till det belopp och på de villkor, som var i kraft före den frivilliga skuldsaneringen. Skuldsaneringen förfaller även, om för låntagaren vid företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner fastställs ett sanerings- eller betalningsschema. Vid uppgörande av schemat skall statslånen och -fordringarna beaktas utan inverkan av den frivilliga skuldsaneringen. På grunder som närmare fastställs genom förordning kan det bestämmas att en prisfordran eller ett statligt lån genast skall återbetalas även i det fall att gäldenären inte har iakttagit övriga villkor som har uppställts i köpe- eller skuldebrevet. På ansökan kan ges bindande förhandsbesked om huruvida en åtgärd leder till att ett statligt lån eller en försäljningsprisfordran uppsägs eller räntestöd indras.

52 §

Användningen av utvecklingsfondens medel

Vid skuldsanering enligt 29 a § kan lån som beviljats av utvecklingsfondens medel delvis efterskänkas och avkall på ränteinkomster delvis ges. Dessutom kan till uppgörare av plan utbetalas ersättning med medel av gårdsbrukets utvecklingsfond för uppgörande och uppdatering av planer som avses i 29 a och 29 §.

54 §

Närmare stadganden och föreskrifter

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar noggrannare föreskrifter än stadgandena i lag och förordning om utarbetandet av behövliga likviditets- och lönsamhetskalkyler och andra kalkyler, planer enligt 29 a och 29 b §§ samt överenskommelser som avses i 29 a och 29 b §§. Jord- och skogsbruksministeriet fastställer lika så köpe- och skuldebrevsformulären, ansöknings-, överenskommelse- och beslutsformulären och andra formulär som behövs för verkställigheten av denna lag samt meddelar föreskrifter och anvisningar som gäller förfarings-sätten samt föreskrifter om rådgivningsorganisationernas andel i skuldsaneringen.

59 §

Vissa åtgärder och rättsförhållanden enligt tidigare lagstiftning

Utän hinder av vad som stadgas i 22 § 1 och 2 mom. lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden (1031/86) kan ett bidrag eller ett lån som beviljats med stöd av lagen i fråga lämnas helt eller delvis oindrivet eller uppsagt, om återkrav eller uppsägning av det vore uppenbart oskäligt.

Vad i 26 § 4 mom. i denna lag stadgas gäller också för i mom. 1 och 2 nämnda lån.

I 50 § 1 mom. denna lag avsett förhandsbesked kan ges även för åtgärder som berör i 1 och 2 mom. avsedda lån.

59 b §

Statens ansvar för lån som beviljats med stöd av tidigare lagstiftning

Från och med den 1 januari 1993 svarar staten upp till 80 procent för kreditinrättningsarnas slutliga förluster av kapital och ränta på lån som före 1992 har beviljats av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel med stöd av denna lag eller lagen om gårdsbruksheter, jorddispositionslagen, lagen om jorddispositions-lån eller annan tidigare kolonisationslagstiftning eller lagarna om konsolidering av gårdsbrukskrediter, lagen om stabilisering av vissa lantbrukskrediter och lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbyg-

den, till den del förlusterna beror på gäldenärens insolvens och, dock med beaktande av vad som stadgas nedan, på att de medel som fås av säkerheterna för lånet inte täcker utestående amorteringar och räntor. Staten svarar dock inte för förluster som har uppstått före 1993.

Gottgörelsen för förlusterna kan lämnas obetald eller beloppet sänkas, om de lagar som gäller för lånet ifråga eller de stadganden eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem inte har iakttagits vid skötseln av lånet.

En förutsättning för statens ansvar är att för lånet finns en säkerhet av det slag som används allmänt i bankverksamheten, om inte befrielse från ställande av säkerhet särskilt har medgetts.

Gottgörelse för förluster betalas inte för ett lån som före 1993 hade kunnat sägas upp med stöd av en uppsägningsgrund som nämns i den lag som gäller lånet eller i de stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller i avtalsvillkoren.

Vad som stadgats i 27 § 4—7 mom. gäller även lån som avses i denna paragraf.

Denna lag träder i kraft den 1993.

Lagens 13 § tillämpas likväl från och med 1.1.1994.

På dispositionsplaner som fastställts då denna lag träder i kraft och på styckningar som ansluter sig till beslut som fattats enligt 41 § 2 mom. samt på betalningen av förrättningskostnader för andra anhängiga lantmåteriförrättningar tillämpas dock de stadganden som tidigare varit i kraft.

Helsingfors den 28 maj 1993

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Jord- och skogsbruksminister *Martti Pura*

Lag

om ändring av landsbygdsnäringslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i landsbygdsnäringslagen av den 28 december 1990 (1295/90) 29 § 4 mom.,

ändras 1 § 2 mom. 2 punkten, 2 §, 4 § 1 mom. 7 och 8 punkten, 5 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom., 6 § 1 mom., 8 § 1 och 2 mom., 11 § 2 mom., 12 § 4 mom., 13 §, 14 § 1 mom., 22 § 1 mom., 26 §, 27 §, 28 § 3 och 4 mom., 29 § 3 mom., 31 §, 32 §, 33 § 3 mom., 35 § 2 mom., 41 § 3 mom., 43 § 4 mom., 46 § 1 mom., 50 § 1 mom., 54 § 2 mom. och 59 b §,

av dessa lagrum 4 § 1 mom. 8 punkten, 5 § 1 mom. 3 punkten och 2 mom., 8 § 1 och 2 mom., 22 § 1 mom., 26 § 3 och 4 mom., 31 § och 50 § 1 mom., sådana de lyder ändrade genom lag av den 20 juli 1992 (660/92), 27 § och 59 b § i lagen av den 20 december 1991 (1559/91), samt

fogas till 3 § ett nytt 2 mom., till 4 § 1 mom. en ny 9 punkt, till 23 § ett nytt 2 mom., till lagen nya 29 a och 29 b §, till 35 § ett nytt 3 mom., till lagen nya 35 a och 35 b §§, till 52 § ett nytt 3 mom., och till 59 § nya 5—7 mom.,

av dessa lagrum 3 och 59 §§ samt 4 § 1 mom. och 52 §, sådana de lyder delvis ändrade genom nämnda lag av den 20 juli 1992, som följer:

Gällande lydelse

1 §

Mål

I samband med åtgärder enligt denna lag skall särskild uppmärksamhet fästas vid:

2) en förbättring av kapitalstrukturen och minskning av finansieringskostnaderna,

2 §

Medel

För att lagens syften skall nås får bidrag, lån, räntestöd och statsgaranti beviljas. Dessutom kan mark och vattenområden anskaffas och överlåtas samt även andra åtgärder vidtas så som denna lag stadgar.

Föreslagen lydelse

1 §

Mål

I samband med åtgärder enligt denna lag skall särskild uppmärksamhet fästas vid:

2) en förbättring av kapitalstrukturen och minskning av finansieringskostnaderna *på det sätt som den ekonomiska situationen förutsätter,*

2 §

Medel

För att lagens syften skall nås får bidrag, lån, räntestöd och statsgaranti beviljas. Dessutom kan mark och vattenområden anskaffas och överlåtas samt även *frivillig skuldsanering* och andra åtgärder vidtas så som *stadgas nedan.*

3 §

Lagens tillämpningsområde

För att familjens bostad skall tryggas eller av andra särskilda skäl kan också en fysisk person på vars lägenhet idkandet av jordbruk har upphört eller upphör på grund av olönsamhet bli

Gällande lydelse

4 §

Definitioner

I denna lag avses med:

7) kreditinrättning andelsbanker, sparbanker och affärsbanker samt sammanslutningar som hör till nämnda bankers koncerner, liksom även hypoteksbanker, kreditaktiebolag och Finlands Hypoteksförening, samt med

8) central penninginrättning en sådan depositionsbank, som fastställs närmare genom jord- och skogsbruksministeriets beslut eller ett kreditinstitut enligt lagen om finansieringsverksamhet (1544/91) eller en del av en sådan bank eller ett sådant institut eller ett bolag som hör till en koncern av dessa.

5 §

Företagsform

Stöd enligt denna lag kan beviljas

3) ett öppet bolag, kommanditbolag, andelslag eller aktiebolag *som består av fysiska personer och* samt att vars huvudsakliga syfte är att bedriva näringsverksamhet enligt denna lag, samt

För ett öppet bolag, kommanditbolag eller andelslag skall kunna beviljas stöd förutsätts att bolagsmännen i det öppna bolaget, de ansvariga bolagsmännen i kommanditbolaget eller medlemmarna i andelslaget genom att själva delta i arbetet bedriver den näringsverksamhet som skall understödhas. I fråga om ett aktiebolag förutsätts det att över hälften av aktiebolagets röstetal innehas av personer som genom att själva delta i arbetet bedriver den näringsverksamhet som skall understödhas och att dessa personer enligt bolagsordningen har rätt att inom en viss tid inlösa en aktie efter att

Föreslagen lydelse

delaktig av frivillig skuldsanering enligt 29 a och 29 b § i fråga om lån som har beviljats för gårdsbruksenheter.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med:

7) kreditinrättning andelsbanker, sparbanker och affärsbanker samt sammanslutningar som hör till nämnda bankers koncerner, liksom även hypoteksbanker, kreditaktiebolag och Finlands Hypoteksförening,

8) central penninginrättning en sådan depositionsbank, som fastställs närmare genom jord- och skogsbruksministeriets beslut eller ett kreditinstitut enligt lagen om finansieringsverksamhet (1544/91) eller en del av en sådan bank eller ett sådant institut eller ett bolag som hör till en koncern av dessa, *samt med*

9) *företagssanering företagssanering enligt lagen om företagssanering (47/93), skuldsanering för privatpersoner skuldsanering enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/93) och frivillig skuldsanering det förfarande som regleras i 29 a och 29 b §.*

5 §

Företagsform

Stöd enligt denna lag kan beviljas

3) ett öppet bolag, kommanditbolag, andelslag eller aktiebolag vars huvudsakliga syfte är att bedriva näringsverksamhet enligt denna lag;

För att ett öppet bolag, kommanditbolag eller andelslag skall kunna beviljas stöd förutsätts att bolagsmännen i det öppna bolaget, de ansvariga bolagsmännen i kommanditbolaget eller medlemmarna i andelslaget genom att själva delta i arbetet bedriver den näringsverksamhet som skall understödhas. I fråga om ett aktiebolag förutsätts det att över hälften av aktiebolagets röstetal innehas av personer som genom att själva delta i arbetet, *antingen direkt eller via de i deras förvaltning varande bolag* bedriver den näringsverksamhet som skall understödhas och att dessa personer *eller de*

Gällande lydelse

denna genom annat fång än arv, testamente eller avvittring har överförts på någon som inte är delägare i bolaget.

6 §

Boende

En förutsättning för att stöd skall beviljas är att företagaren bor på den plats där företaget finns eller i dess närhet, dock med beaktande av att avståndet till bostaden skall vara ändamålsenligt med tanke på skötseln av lägenheten eller företaget. Detsamma gäller bolagsmännen i ett öppet bolag, de ansvariga bolagsmännen i ett kommanditbolag och medlemmarna i ett andelslag samt i fråga om ett aktiebolag de personer som avses i 5 § 2 mom. Tillfällig bortavaro från boningsorten hindrar inte att stöd beviljas.

8 §

Personliga förutsättningar

Endast den som helt eller delvis får sin utkomst av en i denna lag nämnd näringsverksamhet kan bli delaktig av åtgärder enligt lagen, om det inte är fråga om lån enligt 25 §. Erhållande av stöd förutsätter även att mottagaren, med beaktande av ekonomisk ställning, omständigheterr och personliga egenskaper, är sådan att det kan anses ändamålsenligt att stöda honom och att han är insatt i bedrivandet av den näringsverksamhet som skall stödas. Då stöd beviljas skall beaktas om företagaren har tillräcklig yrkesskicklighet som bygger på utbildning och erfarenhet.

Annat stöd än bostadslån enligt 23 § får inte beviljas den som fyllt 65 år. Bostadslån för uppförande av en ny byggnad får inte heller beviljas den som fyllt 65 år. När det gäller personer som avses i 5 § 3 mom. beaktas den yngres ålder. En minderårig kan bli delaktig av åtgärder enligt denna lag endast om han ingått äktenskap eller om han är samägare till företaget tillsammans med sina föräldrar eller den ena av dem eller om det finns andra särskilda skäl.

Föreslagen lydelse

bolag som de förvaltar enligt bolagsordningen har rätt att inom en viss tid inlösa en aktie efter att denna genom annat fång än arv, testamente eller avvittring har överförts på någon som inte är delägare i bolaget.

6 §

Boende

En förutsättning för att stöd *för annat än bevarande av den traditionella miljön* skall beviljas är att företagaren bor på den plats där företaget finns eller *på ett avstånd som är ändamålsenligt med tanke på skötseln av lägenheten eller företaget*. Detsamma gäller bolagsmännen i ett öppet bolag, de ansvariga bolagsmännen i ett kommanditbolag och medlemmarna i ett andelslag samt i fråga om ett aktiebolag de personer som avses i 5 § 2 mom. Tillfällig bortavaro från boningsorten hindrar inte att stöd beviljas.

8 §

Personliga förutsättningar

Endast den som helt eller delvis får sin utkomst av en i denna lag nämnd näringsverksamhet kan bli delaktig av åtgärder enligt lagen, om det inte är fråga om lån enligt 25 § *eller frivillig skuldsanering enligt 29 a eller 29 b* §. Erhållande av stöd förutsätter även att mottagaren, med beaktande av ekonomisk ställning, omständigheter och personliga egenskaper, är sådan att det kan anses ändamålsenligt att stöda honom och att han är insatt i bedrivandet av den näringsverksamhet som skall stödas. Då stöd beviljas skall beaktas om företagaren har tillräcklig yrkesskicklighet som bygger på utbildning och erfarenhet.

Annat stöd än bostadslån enligt 23 § får inte beviljas den som fyllt 65 år. Bostadslån för uppförande av en ny byggnad får inte heller beviljas den som fyllt 65 år. När det gäller personer som avses i 5 § 3 mom. beaktas den yngres ålder. En minderårig kan bli delaktig av åtgärder enligt denna lag endast om han ingått äktenskap eller om han är samägare till företaget tillsammans med sina föräldrar eller den ena av dem eller om det finns andra särskilda skäl. *Sökandens ålder utgör dock inte hinder för utförande av frivillig skuldsanering.*

Gällande lydelse

11 §

Tillämpning på planområden

I de fall som jordbruksstyrelsen bestämmer kan förmåner enligt denna lag även ges på områden som avses i 1 mom., om det inte medför betydande olägenheter för genomförandet av planen. Utlåtande av kommunstyrelsen skall *då* begäras.

12 §

Splittring

Jordbruksstyrelsen kan meddela förhandsbesked och närmare föreskrifter om när ett gårdsbrukskomplex skall anses splittrat. Landsbygdsdistriktet kan meddela förhandsbesked i de fall som jordbruksstyrelsen bestämmer.

13 §

Företagets storlek

Stöd enligt denna lag kan beviljas:

1) för en gårdsbruksenhet som huvudsakligen kan skötas av odlaren jämte familjemedlemmar; denna begränsning gäller likväl inte en gårdsbruksenhet på vilken bedrivs specialjordbruk vad beträffar detta, och

2) för småföretagarverksamhet på landsbygden enligt 4 § 1 mom. 4 punkten.

När den största omfattningen av en företagsverksamhet som skall stödas enligt denna lag uppskattas, skall utöver arbetskraftens storlek även omsättningen beaktas.

Företaget skall vara minst så stort att det enligt 7 § kan anses ha förutsättningar att bedriva lönsam verksamhet. Stöd enligt denna lag kan beviljas för en gårdsbruksenhet på vilken enbart bedrivs skogsbruk endast om den uthålliga avverkningsmängden på denna är minst 150 kubikmeter om året. Stöd enligt denna lag kan likväl beviljas för en gårdsbruksenhet på vilken det bedrivs enbart skogsbruk, om den är belägen i Lapplands län eller någon annanstans på ett sådant område inom den första zonen som närmare anges genom förordning och om den uthålliga avverkningsmängden på enheten överstiger 100 kubikmeter om året.

Genom förordning utfärdas närmare stad-

Föreslagen lydelse

11 §

Tillämpning på planområden

I de fall *om vilka stadgas genom förordning* kan förmåner enligt denna lag även ges på områden som avses i 1 mom., om det inte medför betydande olägenheter för genomförandet av planen. Utlåtande av kommunstyrelsen skall begäras.

12 §

Splittring

Närmare bestämmelser om när ett gårdsbrukskomplex skall anses splittrat kan utfärdas genom förordning. På ansökan kan bindande förhandsbesked ges i frågan.

13 §

Företagets storlek

Ett företag som stöds enligt denna lag skall vara åtminstone så stort att företaget enligt 7 § kan anses ha förutsättningar att bedriva lönsam verksamhet.

Närmare bestämmelser om storlekskraven beträffande företag som bedriver småföretagarverksamhet på landsbygden och avses i 4 § 1 mom. 4 punkten samt beträffande andra företag som stöds enligt denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

Gällande lydelse

ganden om de storlekskrav som skall ställas på företaget som stöds.

14 §

Startbidrag

Startbidrag för inledande av gårdsbruk kan beviljas en odlare som har fått sin första gårdsbruksenhet i sin ägo eller besittning innan han fyllt 35 år eller som i samband med ägarväxling stegvis har blivit ägare till minst en tredjedel av en gårdsbruksenhet innan han fyllt 35 år. I fråga om makar beaktas den yngre makens ålder. Startbidrag kan även beviljas en i 5 § 1 mom. 3 punkten nämnd sammanslutning, om dess samtliga medlemmar uppfyller de villkor för beviljande av stödet som nämns ovan.

22 §

Lån för småföretagarverksamhet

För förvärv av anläggningstillgångar som småföretagarverksamhet på landsbygden kräver kan beviljas lån till högst 80 procent av de godtagbara kostnaderna. Lån kan även beviljas för driftskapital av bestående natur, för ett verksamt företag också för utjämnande av konjunkturväxlingar. Av särskilda skäl kan lån också beviljas för förvärv av en fastighet så som jordbruksstyrelsen närmare bestämmer.

26 §

Statliga lån

Av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond som jordbruksstyrelsen anvisar kan kreditinrättningarna bevilja lån (*statligt lån*).

Räntan på lån som har beviljats av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel är inom den första zonen fyra procent, inom den andra zonen fem procent, inom den tredje zonen sex procent och inom den fjärde zonen sju procent. Låneräntan kan justeras tidigast vid ingången av det sjätte låneåret med högst två procentenheter så att justeringen motsvarar de förändringar som skett i den allmänna räntenivån

Föreslagen lydelse

14 §

Startbidrag

Startbidrag för inledande av gårdsbruk kan beviljas en odlare som har fått sin första gårdsbruksenhet i sin ägo eller, *i de fall om vilka stadgas närmare genom förordning*, i sin besittning innan han fyllt 35 år eller som i samband med ägarväxling stegvis har blivit ägare till minst en tredjedel av en gårdsbruksenhet innan han fyllt 35 år. I fråga om makar beaktas den yngre makens ålder. Startbidrag kan även beviljas en i 5 § 1 mom. 3 punkten nämnd sammanslutning, om dess samtliga medlemmar uppfyller de villkor för beviljande av stödet som nämns ovan.

22 §

Lån för småföretagarverksamhet

För förvärv av anläggningstillgångar som småföretagarverksamhet på landsbygden kräver kan beviljas lån till högst 80 procent av de godtagbara kostnaderna. Lån kan även beviljas för driftskapital av bestående natur, för ett verksamt företag också för utjämnande av konjunkturväxlingar. *Genom förordning stadgas närmare om förutsättningarna för beviljande av lån samt om hur lån kan beviljas också för förvärv av en fastighet.*

26 §

Statliga lån

Av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond som *jord- och skogsbruksministeriet* anvisar kan kreditinrättningarna bevilja lån (statligt lån).

Räntan på lån som har beviljats av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel är inom den första zonen fyra procent, inom den andra zonen fem procent, inom den tredje zonen sex procent och inom den fjärde zonen sju procent.

Låneräntan kan justeras *allmänt* tidigast vid ingången av det sjätte låneåret med högst två procentenheter så att justeringen motsvarar de förändringar som skett i den allmänna ränte-

Gällande lydelse

efter det lånet beviljades. Statsrådet beslutar om räntejusteringen. Kreditinrättningen skall till staten betala det statliga lånet och räntan på det efter hand som låntagarna betalar av på sina skulder till kreditinrättningen.

De statliga lånen till andelsbanker och sparbanker samt amorteringar och räntor på dem till staten förmedlas av kreditinrättningsgruppens centrala penningrättning enligt 4 § 1 mom. 8 punkten. Likaså undertecknas skuldebrev mellan staten och en andelsbank samt en sparbank med stöd av behörig fullmakt för andelsbankernas och sparbankernas räkning av den centrala penningrättning som avses ovan.

Genom jord- och skogsministeriets beslut kan fastställas i vilka fall de statliga lånen kan betalas direkt till en andelsbank eller en sparbank och en andelsbank eller en sparbank på motsvarande sätt kan betala amorteringar och räntor direkt till staten samt när skuldebrev mellan staten och en andelsbank samt en sparbank kan undertecknas direkt mellan staten och kreditinrättningen.

27 §

Statens ansvar

Staten svarar för en kreditinrättnings slutliga förluster av kapital och ränta på statligt lån som har beviljats enligt denna lag, om förlusterna beror på gäldenärens insolvens, till den del de medel som fås av säkerheterna för lånet inte täcker de obetalda amorteringarna och räntorna på statslånet.

Gottgörelsen för förlusterna kan lämnas obetald eller beloppet sänkas, om denna lag eller de stadganden eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den inte har iakttagits vid skötseln av lånet.

För lånet skall när det lyfts finnas en säkerhet av det slag som används allmänt i bankverksamheten, om inte jordbruksstyrelsen har medgett befrielse från ställande av säkerhet.

För att statens ansvar skall gälla krävs att kreditinrättningen sköter lånet och säkerheterna för det enligt denna lag samt de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den samt iakttar god banksed. Den kreditin-

Föreslagen lydelse

nivån efter det lånet beviljades. Statsrådet beslutar om den allmänna räntejusteringen.

Kreditinrättningen skall till staten betala *amorteringarna och räntan på det statliga lånet efter hand och till det belopp som låntagarna är skyldiga att erlægga sina skulder till kreditinrättningen, dock senast vid en tidpunkt om vilken stadgas närmare genom förordning.*

De statliga lånen till andelsbanker och sparbanker samt amorteringar och räntor på dem till staten förmedlas av kreditinrättningsgruppens centrala penninginrättning enligt 4 § 1 mom. 8 punkten. Likaså undertecknas skuldebrev mellan staten och en andelsbank samt en sparbank med stöd av behörig fullmakt för andelsbankernas och sparbankernas räkning av den centrala penninginrättning som avses ovan.

Genom jord- och skogsbruksministeriets beslut kan fastställas i vilka fall de statliga lånen kan betalas direkt till en andelsbank eller en sparbank och en andelsbank eller en sparbank på motsvarande sätt kan betala amorteringar och räntor direkt till staten samt när skuldebrev mellan staten och en andelsbank samt en sparbank kan undertecknas direkt mellan staten och kreditinrättningen.

27 §

Statens ansvar

Staten svarar för en kreditinrättnings slutliga förluster av kapital och ränta på statligt lån som har beviljats enligt denna lag, om förlusterna beror på gäldenärens insolvens, till den del de medel som fås av säkerheterna för lånet inte täcker de obetalda amorteringarna och räntorna på *det statliga lånet, dock med beaktande av vad som stadgas i 6 mom.*

Gottgörelsen för förlusterna kan lämnas obetald eller beloppet sänkas, om denna lag eller de stadganden eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den inte har iakttagits vid skötseln av lånet.

För lånet skall när det lyfts finnas en säkerhet av det slag som används allmänt i bankverksamheten, om inte *befrielse från ställande av säkerhet har medgetts särskilt.*

För att statens ansvar skall gälla krävs att kreditinrättningen sköter lånet och säkerheterna för det enligt denna lag samt de stadganden och bestämmelser som har utfärdats med stöd av den samt iakttar god banksed. Den kredit-

Gällande lydelse

rättning som har beviljat lånet är även skyldig att bevaka statens intressen och iakttå jordbruksstyrelsens föreskrifter när den egendom som utgör säkerhet för lånet förvandlas i pengar genom exekutiv auktion eller konkursförfarande. Ackord eller andra därmed jämförbara arrangemang får endast med jordbruksstyrelsen samtycke genomföras och egendom som utgör säkerhet för lånet frivilligt förvandlas i pengar, om detta äventyrar återkravet av lånet.

Jordbruksstyrelsen betalar av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel gottgörelse enligt 1 mom. till kreditinrättningen när den slutliga förlusten har klarlagts efter att gäldenärens och en eventuell borgensmans insolvens har konstaterats och den egendom som utgör säkerhet har sålts.

Om kreditinrättningen efter betalningen av gottgörelsen kan driva in utestående amorteringar och räntor hos låntagaren, skall den betala de indrivna beloppen till jordbruksstyrelsen och dessa bokföras som inkomst för gårdsbrukets utvecklingsfond. Jordbruksstyrelsen får hos låntagaren uppbära de gottgörelser som den har betalt till kreditinrättningen.

Jordbruksstyrelsen kan hos låntagaren uppbära en årlig ränta om 16 procent på gottgörelse som den har betalt enligt den sista meningen i 5 mom. Anteckning om detta skall göras i skuldebrevet.

28 §

Räntestödslån

Det räntestöd som staten betalar är 50

Föreslagen lydelse

inrättning som har beviljat lånet är även skyldig att bevaka statens intressen och iakttå *jord- och skogsbruksministeriets* föreskrifter när den egendom som utgör säkerhet för lånet förvandlas i pengar genom exekutiv auktion eller konkursförfarande.

Frivillig skuldsanering eller andra därmed jämförbara arrangemang får endast med samtycke av *den myndighet om vilken stadgas genom förordning* genomföras och egendom som utgör säkerhet för lånet frivilligt förvandlas i pengar, om detta äventyrar återkravet av lånet. *Vid företagssanering och skuldsanering för privatpersoner är kreditinrättningen skyldig att bevaka statens intressen och i fall som avses i förordningen under pågående process anhålla om utlåtande av staten om de åtgärder som är av väsentlig betydelse för statens fordran.*

Jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral betalar av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel gottgörelse enligt 1 mom. till kreditinrättningen när den slutliga förlusten har klarlagts efter att gäldenärens och en eventuell borgensmans insolvens har konstaterats och den egendom som utgör säkerhet har sålts. *Försäljning av säkerheten förutsätts dock inte, om låntagaren vid en företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner enligt fastställt betalningsschema har rätt att hålla den egendom som ställts som säkerhet i sin ägo eller om någon annan som ställt säkerheten har rätt att hålla säkerheten i sin ägo. Om insolvensen och konstaterande av de slutliga förlusterna stadgas närmare genom förordning.*

Om kreditinrättningen efter betalningen av gottgörelsen kan driva in utestående amorteringar och räntor hos låntagaren, skall den betala de indrivna beloppen till *jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral* och dessa bokföras som inkomst för gårdsbrukets utvecklingsfond. *Den gottgörelse som har betalats till kreditinrättningen kan uppbäras direkt hos låntagaren.*

En årlig ränta om 16 procent på gottgörelse *som avses i den sista meningen i 7 mom. kan uppbäras hos låntagaren.* Anteckning om detta skall göras i skuldebrevet.

28 §

Räntestödslån

Det räntestöd som staten betalar är 50

Gällande lydelse

procent av den ränta som kreditinrättningen bär upp. Räntestöd betalas dock inte för sådana merkostnader för kredit i utländsk valuta som beror på förändringar i valutakurserna. Räntestödet betalas av de medel som i statsbudgeten har reserverats för ändamålet.

För ändring av räntevillkor eller andra kreditvillkor för räntestödslån är kreditinrättningen skyldig att inhämta godkännande av jordbruksstyrelsen eller på det sätt som denna bestämmer.

Föreslagen lydelse

procent av den ränta som kreditinrättningen bär upp. Räntestöd betalas dock inte för sådana merkostnader för kredit i utländsk valuta som beror på förändringar i valutakurserna. *Räntestöd erläggs även under den tid en ansökan om företagssanering eller skuldsanering för privatpersoner är anhängig. Om vid företagsanering eller vid skuldsanering för privatpersoner har genomförts en räntesänkning som hänförs till skuldens återstående lånetid, uträknas räntestödets andel efter det att sanerings- eller betalningsschemat fastställts på basen av räntan i skuldebrevsvillkoren.* Räntestödet betalas av de medel som i statsförslaget har reserverats för ändamålet.

Om förfarandet vid ändring av kreditvillkoren för räntestödslån stadgas närmare genom förordning.

29 §*Allmänna stadganden om långivningen*

Genom förordning stadgas närmare om lånetiderna, uppbörden avskortningar och räntor, när betalningarna skall börja, beviljande av uppskov eller räntefrihet för statliga lån och betalning av en fordran vars kapitalbelopp är litet i ett för allt eller annars inom en kortare tid än normalt samt om andra lånevillkor.

Jordbruksstyrelsen kan meddela noggrannare föreskrifter om beviljande av uppskov än vad som stadgas i lag och förordning.

29 §*Allmänna stadganden om långivningen*

Genom förordning stadgas närmare om lånetiderna, uppbörden av amorteringar och räntor, när betalningarna skall börja, beviljande av uppskov eller räntefrihet för statliga lån *på grund av tillfälliga betalningssvårigheter* och betalning av en fordran vars kapitalbelopp är litet i ett för allt eller annars inom en kortare tid än normalt samt om andra lånevillkor.

29 a §*Frivillig skuldsanering i fråga om statliga lån*

För att underlätta den ekonomiska situationen för en låntagare som utan egen förskyllan har råkat i bestående ekonomiska svårigheter kan frivillig skuldsanering i fråga om statliga lån och statens försäljningsprisfordringar genomföras, om det finns grundad anledning att anta att skuldsaneringen medför en väsentlig förbättring av låntagarens ekonomiska situation. Skuldsanering för en låntagare som upphört eller som upphör med sin företagsverksamhet får inledas bara om bibehållandet av låntagarens bostad inte kan tryggas på annat sätt. Vad ovan stadgats

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

utgör inte hinder för avgivande av samtycke till det förfarande som avses i 97 § lagen om företagssanering eller 78 § lagen om skuldsanering för privatpersoner.

Vid frivillig skuldsanering kan återbetalningstiden för statliga lån och fordringar förlängas, räntan sänkas samt befrielse från betalning av ränta beviljas så som stadgas genom förordning. Endast av synnerligen vägande skäl kan lånetiden vid frivillig skuldsanering överskrida den tid som avses i 29 § 1 mom.

Om borgenärer som har beviljat en och samma låntagare räntestödslån eller annan kredit inte för sin del genomför skuldsanering kan man inleda frivillig skuldsanering i fråga om statliga lån och fordringar endast om särskilda skäl därtill finns och om de statliga lånens och fordringarnas andel av sökandens alla skulder överstiger det belopp varom närmare stadgas i förordningen.

Frivillig skuldsanering kan gälla statliga lån och fordringar enligt denna lag samt statliga lån och fordringar som avses i 59 § 1 och 2 mom., dock inte lån som beviljats med stöd av jorddispositionslagen eller lagstiftning som föregått denna.

Vad i frivillig skuldsanering överenskommes om lånen gäller även borgenär.

Före den frivilliga skuldsaneringen skall en tillförlitlig utredning över låntagarens ekonomiska situation företes och en plan över de åtgärder med vilkas hjälp en hållbar grund kan skapas för låntagarens företagsverksamhet och ekonomiska situation uppgöras. Låntagaren är skyldig att iaktta planen under hela planeringsperioden. Skuldsaneringen förutsätter att staten, låntagaren och kreditinrättningen undertecknar en överenskommelse om att vidta de åtgärder som ingår i planen.

Genom förordning stadgas närmare om de övriga förutsättningarna för genomförande av frivillig skuldsanering och om förfarandet vid denna samt om uppgörandet, iakttagandet och uppdateringen av i 5 mom. avsedda planer.

29 b §

Frivillig skuldsanering i fråga om
räntestödslån

Oberoende av vad som i denna lag eller i de

Gällande lydelse

31 §

Lånebeslutet

Innan en kreditinrättning beslutar om beviljande av lån skall utlåtande om låneansökan begäras från landsbygdsdistriktet eller kommunens lantbruksmyndighet eller båda två samt vid behov från vatten- och miljödistriktet så som jordbruksstyrelsen närmare bestämmer.

I de fall som jordbruksstyrelsen bestämmer skall låneansökan granskas så som den bestämmer innan ärendet avgörs. Jordbruksstyrelsen meddelar närmare föreskrifter om hur beviljandet av ett lån skall godkännas på basis av utlåtande av landsbygdsdistriktet eller den kommunala lantbruksmyndigheten i de fall då nämnda granskning inte utförs. Jordbruksstyrelsen får bestämma att ett ärende som gäller förutsättningarna för beviljande av lån skall överföras till den för avgörande.

Kreditinrättningen skall till landsbygdsdistriktet och den kommunala lantbruksmyndigheten sända meddelande om att lån har beviljats.

Ett lån kan överföras från en kreditinrättning till en annan, om överföringen och i fråga om statliga lån dessutom de nödvändiga skuldebrevsarrangemangen mellan staten och kreditinrättningarna genomförs på det sätt som jordbruksstyrelsen bestämmer. Utan låntagarens samtycke kan ett lån överföras endast om jordbruksstyrelsen särskilt anser att det finns synnerligen vägande skäl till detta på

Föreslagen lydelse

lagar som nämns i 59 § 1 och 2 mom. eller i lagstiftningen med undantag för lagen om lantbrukets grundkredit stadgas om återbetalning och räntan samt om beviljande av betalningslättnader för räntestödslån, kan frivillig skuldsanering i enligt med 29 a § 2 mom. genomföras också i fråga om räntestödslån, om förutsättningar enligt 29 a § 1 mom. finns.

Sänkning av räntan på lån minskar den ränta som låntagaren betalar. Räntestödsbeloppet förblir oförändrat.

Skuldsanering kan genomföras endast om både den kreditinrättning som har beviljat lånet och den myndighet om vilken stadgas genom förordning är enhälliga om villkoren för skuldsaneringen. Vad som stadgas i 29 a § 5—7 mom. gäller också frivillig skuldsanering i fråga om räntestödslån.

31 §

Lånebeslutet

Innan en kreditinrättning beslutar om beviljande av lån skall utlåtande om låneansökan begäras från landsbygdsnäringsdistriktet eller den kommunala landsbygdsnäringsmyndigheten eller båda två samt vid behov från vatten- och miljödistriktet så som jord- och skogsbruksministeriet närmare bestämmer.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar närmare föreskrifter om hur beviljandet av ett lån skall godkännas på basis av utlåtande av landsbygdsnäringsdistriktet eller den kommunala landsbygdsnäringsmyndigheten. Jord- och skogsbruksministeriet får bestämma att låneansökan skall granskas så som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer innan lånet beviljas och att ett ärende som gäller förutsättningarna för beviljande av lån skall överföras till jord- och skogsbruksministeriet för avgörande.

Kreditinrättningen skall omedelbart sända meddelande till landsbygdsnäringsdistriktet och den kommunala landsbygdsnäringsmyndigheten om att lån har beviljats.

Ett lån kan överföras från en kreditinrättning till en annan, om överföringen och i fråga om statliga lån dessutom de nödvändiga skuldebrevsarrangemangen mellan staten och kreditinrättningarna genomförs så som jord- och skogsbruksministeriet bestämmer. Utan låntagarens samtycke kan ett lån överföras endast om jord- och skogsbruksministeriet särskilt anser att det finns synnerligen vägande skäl till

Gällande lydelse

grund av omläggning av kreditinrättningens verksamhet.

32 §

Styrningen av medlen

Jordbruksstyrelsen sköter styrningen av de av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel som står till förfogande för långivning samt av räntestödslån och understöd genom att meddela föreskrifter som behövs med hänsyn till en rättvis och enhetlig behandling av lån och understöd och som är noggrannare än vad som stadgas genom förordning och bestäms i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond. Föreskrifter meddelas om styrningen av medlen med hänsyn till belopp och fördelning enligt region, bransch och målgrupp så att de syften som nämns i 1 § blir beaktade.

Jordbruksstyrelsen beslutar även på de grunder som den fastställer om användningen av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel för utförande av undersökningar och utredningar som gäller utvecklande av gårdsbruket och annan småföretagarverksamhet på landsbygden enligt vad som närmare stadgas genom förordning.

Jordbruksstyrelsen meddelar föreskrifter, som är noggrannare än denna lag och en med stöd av den utfärdad förordning, om byggande som skall stödjas enligt denna lag och fastställer till behövliga delar de enhetskostnader som skall godkännas i samband därmed.

33 §

Beviljande av statsborgen

Den förlust som borgensverksamheten eventuellt åsamkar staten betalas av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel.

Föreslagen lydelse

detta på grund av omläggning av kreditinrättningens verksamhet.

32 §

Styrningen av medlen

Jord- och skogsbruksministeriet sköter styrningen av de medel som inflyter till gårdsbrukets utvecklingsfond och av de av fondens medel som står till förfogande för långivning samt av räntestödslån och understöd genom att meddela föreskrifter som behövs med hänsyn till en rättvis och enhetlig behandling av lån, understöd och frivillig skuldsanering och som är noggrannare än vad som stadgas genom förordning och bestäms i dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond. Föreskrifter meddelas om styrningen av medlen med hänsyn till belopp och fördelning enligt region, bransch och målgrupp så att de syften som nämns i 1 § blir beaktade. Vid behov meddelas också motsvarande föreskrifter om användning av frivillig skuldsanering till den del användningen av skuldsanering inverkar på de medel som inflyter till fonden.

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar även på de grunder som den fastställer om användningen av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel för utförande av undersökningar och utredningar som gäller utvecklande av gårdsbruket och annan småföretagarverksamhet på landsbygden enligt vad som närmare stadgas genom förordning.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar föreskrifter, som är noggrannare än denna lag och en med stöd av den utfärdad förordning, om byggande som skall stödjas enligt denna lag och fastställer till behövliga delar de enhetskostnader som skall godkännas i samband därmed.

33 §

Beviljande av statsborgen

Den förlust som borgensverksamheten eventuellt åsamkar staten betalas av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel. *Oberoende av villkoren för statsborgen som har ställts kan förlusten betalas innan en säkerhet i enlighet med borgensvillkoren har förvandlats i pengar, om kvarlämnandet av säkerheten hos låntagaren eller*

Gällande lydelse

35 §

Borgensbelopp och borgenskostnader

Då statsborgen beviljas uppbärs hos låntagaren genom förmedling av kreditinrättningen till staten en engångsavgift på 0,75 procent av borgensbeloppet. För statsborgen uppbärs dessutom på motsvarande sätt halvårsvis hos låntagaren i efterhand en halvårsavgift på *högst* 0,75 procent av borgenskreditens återstående belopp vid respektive tid. Avgifterna bokförs som inkomst till gårdsbrukets utvecklingsfond.

Föreslagen lydelse

35 §

Borgensbelopp och borgenskostnader

tredje man beror på företagssanering, skuldsanering för privatpersoner eller frivillig skuldsanering enligt denna lag. Till den del låntagaren är skyldig att betala det lån för vilket borgen har ställts eller räntorna på detta lån skall kreditinrättningen bokföra prestationerna som inkomst för gårdsbrukets utvecklingsfond samt förvara säkerheten för statens räkning under den återstående lånetiden.

Då statsborgen beviljas uppbärs hos låntagaren genom förmedling av kreditinrättningen till staten en engångsavgift på 0,75 procent av borgensbeloppet. Om det lån för vilken borgen ställts inte lyfts, utgör engångsavgiften 0,35 procent av borgensbeloppet. För statsborgen uppbärs dessutom på motsvarande sätt halvårsvis hos låntagaren i efterhand en halvårsavgift på 0,75 procent av borgenskreditens återstående belopp vid respektive tid.

Staten och en central penninginrättning som avses i 4 § 1 mom. 8 punkten kan komma överens om att överlåta uppbörden av halvårsavgifter till en kreditinrättning så, att i ersättning för uppdraget får 0,2 procent av borgenskreditens återstående belopp lämnas oinkasserade till gårdsbrukets utvecklingsfond vid respektive tid. Till övriga delar bokförs avgifterna som inkomst till gårdsbrukets utvecklingsfond.

35 a §

Preskription av borgen

På borgen som ställs med stöd av denna lag tillämpas inte vad som i förordningen den 9 november 1868 om preskription i fordringsmål och om offentlig stämning på borgenärer stadgas om preskription av borgensförbindelser. Stadgandet i 4 § förordningen den 24 februari 1873 angående närmare bestämmande av löftesmans ansvarsskyldighet, sådant lagrummet lyder i lagen den 18 maj 1973 (391/73), tillämpas inte heller på amorteringar på lån som staten har beviljat borgen enligt denna lag.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

35 b §

Avkall på regressanspråk

Ett räntestödslån eller annat lån som har betalats till en kreditinrättning av statens medel med stöd av landsbygdsnäringslagen, vilket på grundval av borgen som ställts enligt landsbygdsnäringslagen har betalats till kreditinrättningen, ävensom borgensavgift som förblivit obetald för borgen kan lämnas oindrivet hos den som på grund av bestående arbetsoförmåga, långvarig arbetslöshet, vårdnads skyldighet eller av annan härmed jämförbar orsak inte rimligen kan väntas klara av betalningen. Lånet kan lämnas oindrivet också vid frivillig skuldsanering som genomförts efter att lånet har betalats.

Genom förordning stadgas närmare om förfarandet vid avstående från indrivning.

41 §

Uppgörande och fastställande av dispositionsplan

Dispositionsplanen fastställs av landsbygdsdistriktet. *En dispositionsplan som gäller bildandet av samfällad skog skall likväl fastställas av jordbruksstyrelsen. Även när egendom föreslås bli använd för andra ändamål än som avses i denna lag och landsbygdsdistriktet inte enligt någon annan lag har rätt att överlåta statens jordegendom, skall dispositionsplanen till denna del fastställas av jordbruksstyrelsen.*

43 §

Lantmäteriförrättningar

Förrättningskostnaderna för de lantmäteriförrättningar som hänför sig till verkställigheten av denna lag betalas av statens medel. Då egendom används för nyskifte gäller för betalningen av förrättningskostnaderna vad som stadgas i fråga om nyskifte. Kostnaderna för jorddomstolens sammanträde betalas av statens medel, likväl med iakttagande av 329 § lagen om skifte.

46 §

Panträtt

För betalning av försäljningspriset jämte ränta utgör lägenheten eller området pant med förmånsrätt från köpslutsdagen. Priset jämte

Dispositionsplanen fastställs av landsbygdsnäringsdistriktet. När egendom föreslås bli använd för andra ändamål än de som avses i denna lag och landsbygdsnäringsdistriktet inte enligt någon annan lag har rätt att överlåta statens jordegendom, skall dispositionsplanen till denna del fastställas av jord- och skogsbruksministeriet.

43 §

Lantmäteriförrättningar

På betalningen av förrättningskostnaderna för lantmäteriförrättningar tillämpas vad som stadgas om detta i lagen om skifte (604/51) och lagen om lantmäteravgift (320/72).

46 §

Panträtt

För betalning av försäljningspriset jämte ränta samt utmättningskostnaderna utgör lägenheten eller området pant med förmånsrätt från

Gällande lydelse

ränta får utan särskilt beslut tas ut ur lägenheten eller området, oberoende av hur länge det har varit obetalt, enligt lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

50 §

Uppsägning av prisfordringar och lån

På grunder som närmare fastställs genom förordning kan det bestämmas att ett statligt lån enligt denna lag, statens försäljningsprisfordran och ett räntestöd helt eller delvis skall återbetalas i en eller flera poster och att utbetalningen av räntestöd skall upphöra, om gäldenären i samband med med ansökan om lån eller vid köp av mark av staten har lämnat vilseledande uppgifter i någon väsentlig punkt eller annars förfarit svikligt, splittrat sin gårdsbruksenhet eller överlåtit den helt eller delvis eller om lägenheten har blivit såld i utsökningsväg. På grunder som närmare fastställs genom förordning kan det bestämmas att en prisfordran eller ett statligt lån genast skall återbetalas även i det fall att gäldenären inte har iakttagit övriga villkor som har uppställts i köpe- eller skuldebrevet. Landsbygdsdistriktet kan ge förhandsbesked om huruvida en åtgärd leder till att ett statligt lån eller en försäljningsprisfordran uppsägs eller räntestöd indras.

Föreslagen lydelse

köpslutsdagen. Priset jämte ränta och utmätningkostnaderna får utan särskilt beslut tas ut ur lägenheten eller området, oberoende av hur länge de har varit obetalda, enligt lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

50 §

Uppsägning av prisfordringar och lån

På grunder som närmare fastställs genom förordning kan det bestämmas att ett statligt lån enligt denna lag, statens försäljningsprisfordran och ett räntestöd helt eller delvis skall återbetalas i en eller flera poster och att utbetalningen av räntestöd skall upphöra, om gäldenären i samband med ansökan om lån eller vid köp av mark av staten har lämnat vilseledande uppgifter i någon väsentlig punkt eller annars förfarit svikligt, splittrat sin gårdsbruksenhet, överlåtit den helt eller delvis eller om lägenheten har blivit såld i utsökningsväg. *Såvida låntagaren inte iakttar den plan eller överenskommelse som avses i 29 a och 29 b §:en, förfaller den skuldsanering som där avses och lånet kan uppsägas till det belopp och på de villkor, som var i kraft före den frivilliga skuldsaneringen.* På grunder som närmare fastställs genom förordning kan det bestämmas att en prisfordran eller ett statligt lån genast skall återbetalas även i det fall att gäldenären inte har iakttagit övriga villkor som har uppställts i köpe- eller skuldebrevet. *Skuldsaneringen förfaller även, om för låntagaren vid företagsanering eller skuldsanering för privatpersoner fastställts ett sanerings- eller betalningsschema. Vid uppgörandet av schemat skall statslånen och -fordringarna beaktas utan inverkan av den frivilliga skuldsaneringen. På ansökan kan ges bindande förhandsbesked om huruvida en åtgärd leder till att ett statligt lån eller en försäljningsprisfordran uppsägs eller räntestöd indras.*

52 §

Användningen av utvecklingsfondens medel

Vid skuldsanering enligt 29 a § kan lån som beviljats av utvecklingsfondens medel delvis efterskänkas och avkall på ränteinkomster delvis

Gällande lydelse

54 §

Närmare stadganden och föreskrifter

Jordbruksstyrelsen meddelar noggrannare föreskrifter än stadgandena i lag och förordning om utarbetandet av behövlige likviditets- och lönsamhetskalkyler samt andra kalkyler. Jordbruksstyrelsen fastställer likaså köpe- och skuldebrevsformulären, ansöknings- och beslutsformulären och andra formulär som behövs för verkställigheten av denna lag samt meddelar föreskrifter och anvisningar som gäller förfaringsätten.

Föreslagen lydelse

54 §

Närmare stadganden och föreskrifter

ges. Dessutom kan till uppgörare av plan utbetalas ersättning med medel av gårdsbrukets utvecklingsfond för uppgörande och uppdatering av planer som avses i 29 a och 29 b §.

Jord- och skogsbruksministeriet meddelar noggrannare föreskrifter än stadgandena i lag och förordning om utarbetandet av behövlige likviditets- och lönsamhetskalkyler och andra kalkyler, planer enligt 29 a och 29 b §§ samt överenskommelser som avses i 29 a och 29 b §§. Jord- och skogsbruksministeriet fastställer likaså köpe- och skuldebrevsformulären, ansöknings-, överenskommelse- och beslutsformulären och andra formulär som behövs för verkställigheten av denna lag samt meddelar föreskrifter och anvisningar som gäller förfaringsätten samt föreskrifter om rådgivningsorganisationernas andel i skuldsaneringen.

59 §

Vissa åtgärder och rättsförhållanden enligt tidigare lagstiftning

Utan hinder av vad som stadgas i 22 § 1 och 2 mom. lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden (1031/86) kan ett bidrag eller ett lån som beviljats med stöd av lagen i fråga lämnas helt eller delvis oindrivet eller ouppsagt, om återkrav eller uppsägning av det vore uppenbart oskäligt.

Vad i 26 § 4 mom. i denna lag stadgas gäller också för i mom. 1 och 2 nämnda lån.

I 50 § 1 mom. denna lag avsett förhandsbesked kan ges även för åtgärder som berör i 1 och 2 mom. avsedda lån.

59 b §

Statens ansvar för lån som beviljats med stöd av tidigare lagstiftning

Från och med den 1 januari 1993 svarar staten upp till 80 procent för krediträttingarnas slutliga förluster av kapital och ränta på lån som före 1992 har beviljats av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel med stöd av landsbygdsnäringslagen eller lagen om gårds-

Från och med den 1 januari 1993 svarar staten upp till 80 procent för krediträttingarnas slutliga förluster av kapital och ränta på lån som före 1992 har beviljats av gårdsbrukets utvecklingsfonds medel med stöd av denna lag eller lagen om gårdsbruksenheter,

Gällande lydelse

bruksenheter, jorddispositionslagen, lagen om jorddispositions lån eller annan tidigare kolonisationslagstiftning eller lagen om stabilisering av vissa lantbrukskrediter, lagarna om konsolidering av gårdsbrukskrediter och lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden. Statens ansvar gäller till den del förlusterna beror på gäldenärens insolvens och på att de medel som fås av säkerheterna för lånet inte täcker utestående amorteringar och räntor. Staten svarar dock inte för förluster som har uppstått före 1993.

Gottgörelsen för förlusterna kan lämnas obetald eller beloppet sänkas, om de lagar som gäller lånet eller de stadganden eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem inte har iakttagits vid skötseln av lånet.

En förutsättning för statens ansvar är att för lånet finns en säkerhet av det slag som används allmänt i bankverksamheten, om inte jordbruksstyrelsen har medgett befrielse från ställande av säkerhet.

För att statens ansvar skall gälla krävs att kreditinrättningen sköter lånet och säkerheterna för det enligt denna lag samt andra lagar som gäller lånet och de stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av dem samt iakttar god banksed. Den kreditinrättning som har beviljat lånet är även skyldig att bevaka statens intressen och iakttja jordbruksstyrelsens föreskrifter när den egendom som utgör säkerhet för lånet förvandlas i pengar genom exekutiv auktion eller konkursförfarande. Acord eller andra därmed jämförbara arrangement får endast med jordbruksstyrelsens samtycke genomföras den egendomen som utgör säkerhet för lånet frivilligt förvandlas i pengar, om detta äventyrar återkravet av lånet.

Gottgörelse för förluster betalas inte för ett lån som före 1993 hade kunnat sägas upp med stöd av en uppsägningsgrund som nämns i den lag som gäller lånet eller i de stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller i avtalsvillkoren.

För den gottgörelse som skall betalas gäller utöver denna paragraf i tillämpliga delar 27 § 5 mom.

Föreslagen lydelse

jorddispositionslagen, lagen om jorddispositions lån eller annan tidigare kolonisationslagstiftning eller lagarna om konsolidering av gårdsbrukskrediter, lagen om stabilisering av vissa lantbrukskrediter och lagen om främjande av näringsverksamhet i liten skala på landsbygden, till den del förlusterna beror på gäldenärens insolvens och, dock med beaktande av vad som stadgas nedan, på att de medel som fås av säkerheterna för lånet inte täcker utestående amorteringar och räntor. Staten svarar dock inte för förluster som har uppstått före 1993.

Gottgörelsen för förlusterna kan lämnas obetald eller beloppet sänkas, om de lagar som gäller för lånet i fråga eller de stadganden eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem inte har iakttagits vid skötseln av lånet.

En förutsättning för statens ansvar är att för lånet finns en säkerhet av det slag som används allmänt i bankverksamheten, om inte befrielse från ställande av säkerhet särskilt har medgetts.

Gottgörelse för förluster betalas inte för ett lån som före 1993 hade kunnat sägas upp med stöd av en uppsägningsgrund som nämns i den lag som gäller lånet eller i de stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller i avtalsvillkoren.

Vad som stadgas i 27 § 4—7 mom. gäller även lån som avses i denna paragraf.

*Denna lag träder i kraft den 1993.
Lagens 13 § tillämpas likväl från och med 1.1.1994.*

På dispositionsplaner som fastställts då denna

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

lag träder i kraft och på styckningar som ansluter sig till beslut som fattats enligt 41 § 2 mom. samt på betalningen av förrättningskostnader för andra anhängiga lantmäteriförrättningar tillämpas dock de stadganden som tidigare varit i kraft.
